

**Szablon sprawozdania za 2023 rok
z realizacji „Programu Wsparcia
i Aktywizacji Społecznej Seniorów
na terenie Miasta Lublin w latach
2021-2025”**

Wprowadzenie

Działania zawarte w Programie Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021-2025” są odpowiedzią na zmiany demograficzne w strukturze społecznej. Stanowią propozycję szerokiego wachlarza usług wspierających i aktywizujących. Misją Programu jest zwiększenie dostępności do usług dedykowanych najstarszym Mieszkańcom Lublina dzięki pogłębianiu współpracy interdyscyplinarnej oraz wypracowaniu innowacyjnych instrumentów wsparcia i aktywizacji.

Celem głównym „Programu Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021-2025” jest:

Poprawa jakości życia i funkcjonowania seniorów oraz pobudzenie i wspieranie aktywności społecznej.

Cel główny jest realizowany przez następujące **cele szczegółowe**:

1. Dostosowanie oferty usług społecznych do potrzeb i oczekiwań seniorów (obszary działań - certyfikaty „Miejsce Przyjazne Seniorom”, likwidowanie barier architektonicznych i transportowych/komunikacyjnych, asystenci osoby starszej i niepełnosprawnej, usługi opiekuńcze, turnusy rehabilitacyjne i zaopatrzenie, opieka wytchnieniowa, opieka psychologiczno-terapeutyczna, pomoc żywnościowa, pomoc sąsiedzka typu „złota rączka”, pośrednictwo pracy dla seniorów).
2. Zapewnienie opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz wsparcie ich opiekunów nieinstytucjonalnych (obszary działania – poprawa dostępu do usług opiekuńczych w środowisku własnym seniora, różnicowanie form opieki, wspieranie wolontariatu i działań samopomocowych, wsparcie osób mieszkających samotnie, system wsparcia i szkoleń dla opiekunów nieinstytucjonalnych, grupy wymiany doświadczeń, przekazywanie wiedzy, telefon zaufania dla opiekunów, miejsca wytchnieniowe, działalność punktu informacyjnego o prowadzonych usługach, wolontariat senioralny, nowe rozwiązania).
3. Zapewnienie seniorom bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie nadużyciom wobec nich (obszary działania – podnoszenie świadomości na temat przemocy i sposobów radzenia sobie z nią, instytucje, do których można się zwrócić, uwrażliwianie pracowników placówek na przejawy wykorzystywania i przemocy wobec seniorów, edukacja w zakresie unikania niebezpieczeństwa przestępstw finansowych i konsumenckich).

4. Działania na rzecz zmiany postaw seniorów w zakresie stylu życia, aktywności fizycznej i intelektualnej, odżywiania i higieny, dbałości o zdrowie (szczegółowe obszary działań to kluby seniora, Program Lublin Strefa 60+, Miasteczko zdrowia i urody, program Aktywny Senior, działania w ramach Lubelskiej Karty Seniora, opracowanie oferty placówek sportu i rekreacji pod kątem oczekiwań seniorów, domy kultury i biblioteki, kina i teatry, profilaktyczne programy zdrowotne dla seniorów, pomoc psychologiczna i higiena życia psychicznego, oferta placówek kształcenia ustawicznego, spotkania integracyjne dla seniorów i innych grup wiekowych, zwiększenie liczby placówek sportowych dostępnych dla osób starszych).

5. Rozwój oferty edukacyjnej i kulturalnej dla osób starszych zgodnie z ich potrzebami i zainteresowaniami (obszary działania – podnoszenie kompetencji, profilaktyka zdrowotna, zdrowy styl życia, społeczeństwo obywatelskie, nowe technologie, film, teatr, sztuka).

6. Szeroka edukacja społeczna uwrażliwiająca na problemy starzenia się i starości (obszary działań - kampanie społeczne, spotkania informacyjne z psychologami, pedagogami, wolontariat w domach opieki dla seniorów). Należy zwrócić uwagę na informowanie o potrzebach seniorów oraz edukowanie w zakresie udzielania wsparcia. Samych seniorów należy edukować na temat zmian, które w ich codziennym funkcjonowaniu powoduje starzenie się. Walorem tak sformułowanego celu jest wyakcentowanie międzypokoleniowego charakteru naszych działań.

Cele szczegółowe stanowią podstawę do sformułowania zadań wyznaczających kierunki ich realizacji. Poszczególne działania wynikają przede wszystkim z potrzeb najstarszych mieszkańców Lublina.

Głównymi realizatorami działań w ramach Programu są:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- Zespół Ośrodków Wsparcia;
- przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne prowadzone przez Miasto Lublin;
- domy kultury i inne instytucje kulturalne;
- Wydział Zdrowia i Profilaktyki;
- Wydział Sportu;

- Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych.

Warto podkreślić, że działania w ramach Programu są realizowane w partnerstwie z Komendą Miejską Policji, organizacjami pozarządowymi oraz radami dzielnic.

Należy dodać, że przedstawione w sprawozdaniu dane liczbowe niejednokrotnie nie obrazują w pełni liczby osób objętych działaniami ponieważ w przypadku wielu imprez środowiskowych ze względu na ich otwarty charakter (np. Lubelskie Dni Seniora, festyny, koncerty, pikniki) nie można podać miarodajnych danych dotyczących liczby uczestników jak również część instytucji nie prowadzi tego typu statystyk lub podaje wyłącznie dane szacunkowe.

1. Źródła finansowania

Działania realizowane w 2023 roku były finansowane ze środków Gminy Lublin oraz środków pochodzących ze źródeł zewnętrznych pozyskiwanych przez Gminę Lublin jak również instytucje i organizacje prowadzące działania na rzecz seniorów.

C.1. Dostosowanie oferty usług społecznych do potrzeb i oczekiwań seniorów

C.1.1. Doskonalenie systemu wsparcia seniorów funkcjonujących samodzielnie w środowisku

C.1.1.1. Diagnozowanie potrzeb osób starszych w zakresie dostępności oferty usług wspierających

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba przeprowadzonych diagnoz i analiz sytuacji osób starszych w poszczególnych dzielnicach miasta: 5 629

C.1.1.2. Podnoszenie jakości usług i dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba osób korzystających z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, dziennych ośrodków wsparcia: 2 683

Opis:

Na realizację pomocy w formie usług opiekuńczych Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie przeznaczył ogółem 13 182 615,00 zł, w tym:

- usługi opiekuńcze –12 230 991,00 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze –507 218,00 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 444 406,00 zł.

W 2023 roku z ośrodków wsparcia funkcjonujących w ramach Zespołu Ośrodków Wsparcia skorzystało 1270 osób.

C.1.1.3. Rozszerzanie i modyfikowanie rodzajów usług wspierających świadczonych przez ośrodki wsparcia i inne instytucje w zależności od sygnalizowanych potrzeb seniorów

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie kontynuował realizację projektu „Kompleksowa opieka domowa” dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa 11 Włączenie społeczne, Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne. Głównym celem projektu było umożliwienie 150 osobom wykluczonym, bądź zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zwłaszcza osobom starszym, niepełnosprawnym i niesamodzielnym dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, które były realizowane przez: domową opiekę wytchnieniową (dzienną i nocną), domową opiekę wspierającą, usługi wspomagające, zasiłki i pomoc w naturze. W okresie sprawozdawczym, w zakresie domowej opieki wytchnieniowej dziennej zrealizowano 28796 godziny usług dla 72 osób (w jednym czasie z usług korzystało 60 osób, natomiast w związku z rezygnacją jednego z uczestników na jego miejsce został zrekrutowany kolejny), natomiast w ramach opieki nocnej zrealizowano 14294 godzin usług dla 39 osób (w jednym czasie korzystało 30 osób, natomiast w związku z rezygnacją jednego z uczestników na jego miejsce został zrekrutowany kolejny). W ramach domowej opieki wspierającej zrealizowano 38961 godzin usług dla 68 osób (w jednym czasie korzystało z usług 60 osób, natomiast w związku z rezygnacją jednego z uczestników na jego miejsce został zrekrutowany kolejny).

W okresie realizacji projektu (od 29 października 2021 r. do 31 października 2023 r) zrekrutowano 201 uczestników w tym 195 seniorów (159 kobiet powyżej 60 r.ż. oraz 36 mężczyzn powyżej 65 r.ż.)

W okresie sprawozdawczym w projekcie wzięło udział 164 seniorów w tym 135 kobiet powyżej 60 roku życia oraz 29 mężczyzn powyżej 65 roku życia.

Każdy z seniorów skorzystał średnio z: 399,94 godzin domowej opieki wytchnieniowej dziennej, 366,5 godzin domowej opieki wytchnieniowej nocnej.

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 skierowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r.

o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych). Członkowie rodzin lub opiekunowie otrzymali wsparcie w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tymi osobami. W całym okresie sprawozdawczym wpłynęło 239 wniosków o przyznanie usług opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Faktycznie z przyznanego wsparcia skorzystało 112 osób na łączną liczbę 23 066 godzin sfinansowaną z budżetu państwa w kwocie 942 032,00 zł.

Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej zapewnił Mieszkancom wsparcie w ubieganiu się o rehabilitację domową - usługi wykwalifikowanych rehabilitantów świadczone w określonym wymiarze godzin w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością (znaczny stopień niepełnosprawności). W 2023 r. z tego typu usług skorzystało blisko 40 Mieszkanek. Ponadto DPS współpracował z lekarzami specjalistami (psychiatra, ortopeda, neurolog), organizacjami pozarządowymi, jednostkami oświatowymi, MOPR w Lublinie w zakresie zaopatrzenia Mieszkanek w wyroby medyczne i sprzęt rehabilitacyjny;

Zespół Ośrodków Wsparcia dostosował swoją ofertę do potrzeb uczestników uwzględniając zgłaszane przez seniorów propozycje. Oprócz stałej oferty regulaminowej, na rzecz seniorów świadczone następujące zadania:

1. kontynuacja realizacji projektu grantowego pt. „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”. W ramach projektu w 2023 roku zrealizowano następujące zadania:
 - 1) otwarcie Klubu Seniora „Nad Bystrzycą” dla 40 osób;
 - 2) wprowadzenie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, usługi asystencji dla osoby z niepełnosprawnością oraz usługi asystencji dla osoby chorującej psychicznie. Z w/w usług skorzystało łącznie 45 osób;
 - 3) 2 szkolenia dla seniorów – animatorów lokalnej społeczności;
2. rozszerzenie usługi teleopieki dla seniorów – w ubiegłym roku wydano 1038 opasek życia osobom w podeszłym wieku – ramach projektu grantowego oraz programu „Korpus Wsparcia Seniorów moduł II;
3. systematyczne zwiększanie ilości osób korzystających z dowozu obiadów w ramach Punktów Domowej Opieki; 267 osób skorzystało z dowozu obiadów w ramach Punktu Domowej Opieki.
2. zajęcia flamenco i pilates;
3. warsztaty fotograficzne;
4. zajęcia w Aqua Lublin;
5. zajęcia historyczne;

C.1.1.4. Tworzenie placówek oferujących usługi wspierające w ciągu dnia (dzienne domy pobytu, kluby seniora, świetlice) w poszczególnych dzielnicach, zgodnie z oczekiwaniami

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Rady Dzielnic
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> - liczba nowych placówek dla seniorów (tj. dzienne domy pobytu, kluby seniora, świetlice) : 1 - liczba nowych usług, form wsparcia i inicjatyw dla seniorów : 5

Opis :

W 2023 r. utworzono Klub Seniora „Nad Bystrzycą”, który mieści się przy ul. Krochmalnej 47. Placówka dedykowana jest osobom, które ukończyły 60 lat i można w niej skorzystać ze wsparcia psychologicznego grupowego i indywidualnego, zajęć literackich, językowych oraz plastycznych.

C.1.1.5. Rozwój różnorodnych form pomocy i opieki wspierających samodzielne funkcjonowanie seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- formy wsparcia celem usamodzielnienia się seniorów : 30

Opis:

Usługa asystenta osobistego realizowana była przez Wydział Osób Niepełnosprawnych. W 2023 roku z usługi skorzystało 228 osób w wieku 60+ (w tym z Programu Działań na rzecz mieszkańców z niepełnosprawnościami na lata 2021-2025 – 44 osoby i z programu rządowego (Fundusz Solidarnościowy) – 184 osoby).

W Zespole Ośrodków Wsparcia prowadzone były cykliczne zróżnicowane formy pomocy wspierające samodzielność seniorów takie jak: gimnastyka usprawniająca, masaże, zabiegi fizjoterapeutyczne, treningi pamięci, edukacja prozdrowotna, wsparcie psychologiczne, spotkania ze specjalistami, spotkania edukacyjno-informacyjne, dowóz obiadów do miejsca zamieszkania, zajęcia sportowo - rekreacyjne, system teleopieki – tzw. opaska życia, świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych, zajęcia z bezpieczeństwa korzystania z internetu oraz możliwość załatwiania spraw urzędowych przez internet.

W Środowiskowym Domu Samopomocy „Mozaika” prowadzone były różne formy wsparcia, w tym:

- treningi umiejętności społecznych, w formie grupowej,
- treningi umiejętności interpersonalnych (m.in. „Kawiarenka”),
- treningi umiejętności spędzania czasu wolnego (m.in. przegląd prasy i ważniejszych wydarzeń, Klub Filmowy, zajęcia teatralne, zajęcia edukacyjne z ogrodnictwa, zajęcia

z zakresu ekologii, oglądanie kanałów telewizji satelitarnej, zajęcia ruchowe z wykorzystaniem sprzętów będących w ośrodku, m.in. rowerek treningowy, orbitrek, udział w imprezach okolicznościowych, świętowanie ważnych dla Uczestników wydarzeń i dat, zabawy taneczne, udział w imprezach organizowanych poza miejscem codziennych spotkań np. kino, muzea, koncerty, wycieczki;

-treningi funkcjonowania w życiu codziennym prowadzone były indywidualnie przez terapeutów, psychologa, pracownika socjalnego; ich tematyka, sposób prowadzenia, dynamika pracy była dostosowana do indywidualnych potrzeb każdego uczestnika;

-treningi motywacyjno – aktywizujące, które miały na celu motywowanie do wyjścia z domu i utrzymywanie kontaktów społecznych.

Poza wymienionymi treningami warto wspomnieć o muzykowaniu na gitarze i wspólnym śpiewaniu, grach logicznych, strategicznych, rozwiązywaniu krzyżówek i łamigłówek, rozmowach indywidualnych i grupowych przy kawie lub herbacie. Nadrzędnym zadaniem i celem działalności klubowej była aktywizacja i integracja społeczna Uczestników, stymulowanie i motywowanie do rozwoju osobistego, podtrzymywanie umiejętności społecznych dotyczących samodzielności i niezależności w funkcjonowaniu pomimo trudności wynikających z problemów zdrowotnych czy wieku.

W ramach utrzymywania trwałości projektu „LUBInclusiON – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” realizowanym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014-2020 kontynuowano działalność zintegrowanego i kompleksowego systemu usług świadczonych w lokalnym środowisku dla 369 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym m.in. osób starszych, osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych oraz osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia, lecz nie wymagają całodobowej opieki. W ramach trwałości projektu w 2023 roku realizowane było:

1. wsparcie dzienne : w 8 Klubach Seniora:

- Klubie Seniora przy Domu Pomocy Społecznej Betania;
- Klubie Seniora przy Domu Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie;
- Klubie Seniora przy Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty;
- Klubie Seniora przy Domu Pomocy Społecznej im. Św. Jana Pawła II;
- Klubie Seniora przy Domu Pomocy Społecznej Kalina;
- 2 Klubach Seniora przy Zespole Ośrodków Wsparcia;
- Klubie Seniora przy Domu Pomocy Społecznej im. Wiktorii Michelisowej;
- w 3 ośrodkach wsparcia:
- Środowiskowym Ośrodku Wsparcia "Kalina";
- Ośrodku Wsparcia o charakterze Rodzinnych Domów "Kalina" ;
- Centrum Rozwoju i Integracji Społecznej Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną.

2. Wsparcie całodobowe realizowane było w 3 ośrodkach wsparcia:

- Środowiskowym Ośrodku Wsparcia "Kalina" przy ul. Kalinowszczyzna;
- Ośrodku Wsparcia o charakterze Rodzinnych Domów "Kalina" przy ul. Kalinowszczyzna ;

-Centrum Rozwoju i Integracji Społecznej Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną przy ul. Głowackiego.

C.1.1.6. Wdrażanie i upowszechnianie nowoczesnych technologii w realizacji usług społecznych, w tym usług teleopieki i teleinformatycznych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba seniorów objętych teleopieką : 1 038 osób.

Opis:

W 2023 roku z usługi teleopieki skorzystało 1 038 osób. Została one sfinansowane z projektu grantowego, Programu „Korpus Wsparcia Seniorów moduł II, budżetu Gminy Lublin.

Centrum Interwencji Kryzysowej umożliwiała uzyskanie porad i wsparcia psychologicznego za pośrednictwem telefonu, aplikacji teams oraz całodobowego telefonu zaufania.

C.1.1.7. Doskonalenie kadr pomocy społecznej w zakresie potrzeb osób starszych i ich realizacji

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba przeszkolonych pracowników - ponad 594

Opis:

W roku 2023 w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej przeszkolono łącznie 594 osób, w tym: w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie – 61 osób, Zespole Ośrodków Wsparcia – 102 osoby.

C.1.1.8. Uwzględnianie potrzeb osób starszych w dokumentach strategicznych Miasta Lublin

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba dokumentów strategicznych zawierających informacje nt. Seniorów: 7

Opis:

1. Strategia Lublin 2030;

2. Program Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin na lata 2021-2025;

3. Program działań Miasta Lublin na rzecz mieszkańców z niepełnosprawnością na lata 2021-2025;

4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030;
5. Program Zapobiegania Przemocy oraz Poprawy Bezpieczeństwa Mieszkańców i Porządku Publicznego – „Bezpieczny Lublin”;
6. „Diagnoza społeczna seniorów i osób z niepełnosprawnościami Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego”
7. Miejski Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2025

C.1.1.9. Inicjowanie działań samopomocowych – pomoc sąsiedzka, rozwój wolontariatu

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba wolontariuszy przygotowanych i zaangażowanych w działania senioralne: 341

Opis:

W inicjowanie i kreowanie działań samopomocowych włączyły się między innymi: szkoły podstawowe, średnie, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej, Fundacja Karuzela Aktywności, Fundacja Aktywności Obywatelskiej, Centrum Interwencji Kryzysowej.

Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie prowadziło program wolontariatu, w którym uczestniczyło 36 wolontariuszy przygotowanych i zaangażowanych do podejmowania działań na rzecz seniorów.

C.1.1.10. Stałe doskonalenie poziomu i standardu usług socjalnych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Rady Dzielnic
Wskaźniki:	liczba audytów, szkoleń, certyfikatów: - liczba kontroli wewnętrznych: 143 - liczba kontroli zewnętrznych : 38 - liczba szkoleń: 105

C.1.1.11. Poradnictwo dla osób starszych, ich rodzin i opiekunów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba porad udzielonych seniorom : ponad 12 704

Opis:

Podanie dokładnej liczby porad udzielonych Seniorom nie jest możliwe, ponieważ nie wszystkie podmioty prowadzą szczegółowe statystyki w tym zakresie.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie udzielił 4 495 porad seniorom oraz 73 konsultacje psychologiczne 15 seniorom.

Pracownicy socjalni udzielali poradnictwa w ramach realizowanej pracy socjalnej, zgodnie ze zgłaszanymi przez seniorów problemami i w ramach działań prewencyjnych na rzecz osób starszych korzystających z pomocy MOPR w Lublinie oraz zgłaszających się do Ośrodka w celu uzyskania porady i informacji. Zakres porad obejmował: zasady kierowania do DPS, ZOL, ośrodków wsparcia, ustalenie stopnia niepełnosprawności, procedurę odwoławczą do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, dofinansowania z PFRON do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, sprzętów ortopedycznych, uzyskania pomocy w ramach opieki wytchnieniowej, usług opiekuńczych, opieki długoterminowej. Dotyczył także poradnictwa z zakresu przysługujących uprawnień, udzielanego wsparcia ze strony Stowarzyszenia „Mali bracia ubogich”, dostępności placówek medycznych, szczepień ochronnych, zasad udzielania wsparcia w postaci produktów żywnościowych w ramach Programu POPŻ 2021 Plus, możliwości ubiegania się o świadczenie uzupełniające z ZUS dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

W ramach oferty Centrum Aktywności Środowiskowej prowadzona była kompleksowa opieka psychologiczna dla seniorów. Jej głównym celem było m. in.: wzmocnienie w procesie wprowadzania pozytywnych zmian w życiu, analiza problemów i poszukiwanie sposobów ich rozwiązania, podniesienie wiary we własne możliwości, wypracowanie prawidłowego sposobu radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

ŚDS Kalina:

- 97 rozmów indywidualnych, wspierających w trudnościach i problemach wynikających z choroby, wsparcie w okresie wstępnej adaptacji;
- 58 rozmów z rodzinami – psychoedukacja dla rodzin;
- poradnictwo socjalne wg potrzeb.

ŚDS Mozaika:

- 34 porad terapeuty,
- 26 porad psychologa,
- 51 porad pracownika socjalnego,
- 34 teleporady psychologa

ŚOW Kalina:

- 756 rozmów indywidualnych, wspierających w trudnościach i problemach wynikających z choroby, wsparcie w okresie adaptacji;
- 21 rozmów z rodzinami – psychoedukacja dla rodzin;
- 131 porad socjalnych.

OWDR Kalina - podopieczni korzystający zarówno z pobytu dziennego jak i całodobowego mieli udzielane wsparcie ze strony zatrudnionego personelu - pielęgniarek, terapeutów, opiekunów, pracownika socjalnego we wszystkich obszarach życia. Dodatkowo placówka zatrudniała na umowę zlecenie psychologa, który udzielał wsparcia w trakcie świadczonych przez siebie usług – 108 godzin. Wsparcie dotyczyło m.in. trudnego okresu adaptacji – opieką objęto 4 osoby, wsparcia w okresie żałoby po śmierci współmałżonka- 1 osoba, wstępnej diagnozy z zakresu potrzeb psychologicznych i poziomu dysfunkcji z zakresu sfery poznawczej. Odbyły się pogadanki z zakresu higieny zdrowia psychicznego itp.

Ośrodek Informacji Osób Niepełnosprawnych funkcjonujący w Wydziale ds. Osób Niepełnosprawnych udzielił 2340 porady osobom z niepełnosprawnościami i ich opiekunom, w tym Seniorom. Nie prowadzono statystyki porad w podziale na wiek.

Na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945) na terenie miasta Lublin w 2023 roku utworzonych zostało 13 punktów, w których osoby uprawnione mogły skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Siedem ww. punktów prowadziły wyłonione w otwartym konkursie ofert organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego. W pozostałych sześciu punktach nieodpłatna pomoc prawna udzielana była przez adwokatów i radców prawnych wskazanych przez lubelskie samorządy zawodowe, na podstawie umów zawartych z Gminą Lublin. Od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r., na podstawie art. 28a ww. ustawy nieodpłatna pomoc prawna udzielana była i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie świadczone było w sposób hybrydowy, tj. zarówno osobiście, w punkcie, jak i za pomocą środków porozumiewania się na odległość (za pośrednictwem telefonu, maila lub komunikatora internetowego). Miasto Lublin, zgodnie z przepisami ww. ustawy umożliwiło ponadto osobom ze znaczą niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20) udzielanie

nieodpłatnej pomocy prawnej również za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość, a także poza punktem, w tym poprzez zorganizowanie wizyty w miejscu zamieszkania tych osób. Ponadto osoby doświadczające trudności w komunikowaniu mogły skorzystać z pomocy tłumacza języka migowego. W ciągu 2023 roku łącznie zostało udzielonych 6 319 porad, z czego ponad 4 628 z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej, a 1 691 z zakresu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Blisko 5 266 porad udzielono osobiście w punkcie, a 1 053 w formie zdalnej (przez telefon, e-mail lub komunikator internetowy). Przeważająca większość udzielonych w 2023 r. porad prawnych obejmowała swym zakresem dziedzinę prawa cywilnego, uprawnieni korzystali również często z porad z zakresu prawa rodzinnego i karnego.

W roku 2023 z pomocy bezpośredniego tłumacza języka migowego skorzystano podczas 9 porad. Z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2023 r. skorzystało 2104 osób w wieku senioralnym, z czego:

- 1) 598 osób w wieku powyżej 60 do 65 lat,
- 2) 1042 osób w wieku powyżej 65 do 75 lat,
- 3) 404 osób w wieku powyżej 75 do 85 lat,
- 4) 60 osób w wieku powyżej 85 lat.

Wśród osób, które skorzystały z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego 1852 osób zadeklarowało emeryturę jako źródło dochodu w gospodarstwie domowym. W 2023 roku w ramach realizacji zadań z zakresu edukacji prawnej przez organizacje pozarządowe zostały zrealizowane następujące zadania m.in.:

- opublikowano kilkanaście artykułów w wersji elektronicznej o tematyce m.in.: „Świadczenia niepieniężne z opieki społecznej”, „Obowiązek szkolny – o czym powinni pamiętać rodzice?”, „Kolizja i wypadek drogowy samochodem – odpowiedzialność karna”, „Ochrona przedemerytalna”, „Przywileje osób ze szczególnymi potrzebami”, „Błąd w sztuce lekarskiej – kiedy pacjent ma prawo do odszkodowania?”,
- słuchowiska prawne/podcasty („Pojęcia prawnicze, które warto znać – zwłoka a opóźnienie, umowa zlecenie a umowa o dzieło, wypowiedzenie a odstąpienie od umowy”, „Czym różni się rozwód od separacji”, „Władza rodzicielska po rozwodzie - co oznacza jej ograniczenie”, „Alimenty - komu przysługują, kto jest uprawniony i jak długo należy płacić alimenty”),
- poradniki prawne („Nabycie i zbycie pojazdu – o czym należy pamiętać”, „Świadczenia rodzinne”, „E-dowód, profil zaufany, podpis kwalifikowany”, „Dziedziczenie – rodzaje i tryby”),
- informator dla cudzoziemców (w 4 wersjach językowych: polskim, angielskim, niemieckim i ukraińskim),

- Kwartalnik młodzieżowy - wydawana raz na kwartał e-gazetka dla młodzieży szkół „Z Paragrafem na Ty” (m.in.: „Prawa autorskie i ochrona wizerunku w internecie, „Odpowiedzialność cywilna i karna nieletnich oraz młodocianych”),
- opracowano wzory dokumentów prawnych do elektronicznego wypełniania i drukowania z różnych dziedzin prawa, przydatnych w pracy i w życiu codziennym m.in.: „Stwierdzenie nabycia spadku”, „Pozew o alimenty”,
- E-plansze edukacyjne dot. prawa konsumenckiego („Odstąpienie od umowy”, „Zakupy przez internet”, „Niezgoda towaru z umową a gwarancja”, „Odpowiedzialność za przesyłkę”),
- webinaria prawne dla mieszkańców „Bliżej prawa” („Upadłość konsumencka”, „Pozew o orzeczeniu rozvodu lub separacji”, „Rozporządzenie majątkiem za życia i na wypadek śmierci: darowizna i testament”, „Mediacje rówieśnicze”),
- kalkulator prawny online (pozwalający obliczyć kwotę podatku do zapłaty od wartości otrzymanego spadku lub darowizny),
- E-biuletyn dla rodziców „apTECZKA prawna” („Rozwód/separacja rodziców, a opieka nad dzieckiem”),
- edukacyjno-promocyjny filmik „Tobie też możemy pomóc” – animowany filmik zawierający kasus prawny, scenkę rodzajową oraz informacje o systemie nieodpłatnych świadczeń (dodatkowo w wersjach z napisami, audiodeskrypcją, tłumaczem języka migowego).

Dodatkowo z zakresu edukacji prawnej przeprowadzono między innymi:

- otwarte wykłady z edukacji prawnej i konsultacje dla seniorów pt. „Świadomy senior – bezpieczny senior”,
- otwarte wykłady z edukacji prawnej w Centrum Wolontariatu w Lublinie (dla osób w kryzysie bezdomności i ubogich), w zakresie wychodzenia z długów i upadłości konsumenckiej.

Zadania z zakresu edukacji prawnej były najczęściej realizowane w formie elektronicznej, dzięki temu dostęp do powyższych treści stał się powszechny i nieograniczony.

Zakres edukacji prawnej, jej różnorodność i wykorzystane sposoby przekazu – m.in. w formie materiałów drukowanych (do których są przyzwyczajone głównie osoby starsze) i elektronicznych (z których najczęściej korzystają dzieci, młodzież, jak i osoby w wieku produkcyjnym) – zapewniły szeroką i zróżnicowaną grupę odbiorców oraz uwzględniały dostępność cyfrową, a także informacyjno-komunikacyjną, o której mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240). W drukowanych wersjach materiałów każdorazowo zamieszczany był kod QR – linkujący do podstrony danego projektu, na której odbiorca mógł znaleźć wszelkie niezbędne informacje o lokalizacjach wszystkich punktów, harmonogramie pracy oraz

materiały edukacyjne wydane w ramach realizowanego zadania, co wspomagało edukację prawną mieszkańców w szerszym zakresie.

Ośrodek Informacji Osób Niepełnosprawnych funkcjonujący w Wydziale ds. Osób Niepełnosprawnych udzielił 2340 porady osobom z niepełnosprawnościami i ich opiekunom, w tym Seniorom. Nie prowadzi się statystyki porad w podziale na wiek.

Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych opracował i zamieścił na stronie lublin.eu w zakładce mieszkańcy/seniorzy praktyczny przewodnik zawierający aktualne informacje o aktywnościach i formach wsparcia oferowanych lubelskim Seniorom „Poradnik Lubelskiego Seniora.

C.1.1.12. Upowszechnianie informacji o dostępności do usług świadczonych na rzecz osób starszych przez instytucje i organizacje na terenie miasta

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- informatory, strony internetowe

Opis:

Upowszechnianie informacji o usługach na rzecz osób starszych odbywało się poprzez:

-zamieszczanie i aktualizację informacji dla seniorów na stronach internetowych: www.lublin.eu, www.mopr.lublin.eu; www.zow.lublin.eu; www.cik.lublin.eu; www.twwp.eu, www.utw.lublin.pl; www.pzerii.lublin.eu; www.muplublin.praca.gov.pl; www.mbp.lublin.pl; www.lsa.lublin.pl.

- dystrybucję ulotek i broszur informacyjnych;
- artykuły promocyjne w lokalnej prasie;
- audycje radiowe i tv z udziałem seniorów;
- plakaty informacyjne w lokalnych instytucjach;
- media społecznościowe;
- plakaty w placówkach oświatowych i medycznych.

Na stronie internetowej lublin.eu w zakładce Mieszkańcy>Seniorzy na bieżąco były publikowane aktualności związane z działaniami na rzecz seniorów. W 2023 roku opublikowano tam 74 artykuły. Część z nich również była wysyłana jako informacja prasowa do lokalnych i ogólnopolskich mediów.

Ponadto na stronie internetowej www.lublin.eu/mieszkańcy/seniorzy został umieszczony praktyczny przewodnik zawierający aktualne informacje o aktywnościach i formach wsparcia oferowanych lubelskim Seniorom i Seniorom.

Aktualności o polityce senioralnej i działaniach na rzecz seniorów publikowane były również na bieżąco w miejskim informatorze lublin.eu. W 2023 ukazało się 10 numerów informatora,

w których łącznie opublikowano 13 artykułów w zakresie tematyki związanej z seniorami.

C.1.1.13. Rozwój wolontariatu międzypokoleniowego oraz senioralnego

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki	- liczba wolontariuszy zaangażowanych w działania senioralne: ponad 296

Opis:

Uczestnicy Zespołu Ośrodków Wsparcia podejmowali działania wolontarystyczne niesformalizowane na zasadzie wzajemnej pomocy.

Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie w 2023 r. podejmowało działania nastawione na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego poprzez prowadzenie programu wolontariatu, w którym uczestniczyło 36 wolontariuszy w różnym wieku zaangażowanych w działania senioralne.

Lubelski Oddział Polskiego Czerwonego Krzyża skupiał 64 wolontariuszy seniorów oraz 24 wolontariuszy z innych grup wiekowych.

Młodzież skupiona przy PCK była zaangażowana w wolontariat na rzecz seniorów, który głównie opierał się na przygotowaniu i przeprowadzeniu różnego rodzaju warsztatów i spotkań tematycznych. W 2023 roku wolontariusze przeprowadzili zajęcia z bardzo różnej tematyki (warsztaty z nowych technologii, dotyczące zdrowia, medyczne itp). Część wolontariuszy to cudzoziemcy studiujący w Lublinie. Organizowali oni spotkania dotyczące historii, tradycji swoich krajów (m.in. Estonia, Chiny, Azerbejdżan).

Seniorzy bardzo aktywnie włączali się w działania wolontariackie. Poza pomocą w samej świetlicy zaangażowani byli bardzo aktywnie w pomoc w zbiorce darów na rzecz Domu Dziecka w Woli Gałęzowskiej (inicjatywa wspólna razem ze studentami Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie). Seniorzy współprowadzili Freeshop czyli darmowy sklep dla osób potrzebujących. W 2023 roku utworzyli Koło Wolontariatu, gdzie podejmowali różnego rodzaju samodzielne inicjatywy, m.in. „Lizak za uśmiech”, która polegała na rozdawaniu lizaków mieszkańcom i mieszkankom Lublina, a jedynym warunkiem był uśmiech. Seniorzy chcieli w bardzo prosty sposób pokazać się mieszkańcom Lublina jako osoby pełne energii, aktywności i tym samym zmieniać obraz seniora utożsamianego z osobą starszą, schorowaną i posępną.

Seniorzy brali udział w zbiórkach na rzecz potrzebujących, uczestniczyli w Zlocie PCK, pomagając wcześniej w jego współorganizacji. Aktywnie uczestniczyli w wydarzeniach organizowanych przez PCK – między innymi w akcji Gorączka Grosza w cyklicznych eventach.

W Fundacji Aktywności Obywatelskiej zaangażowanych było 56 osób w działania na rzecz osób oraz instytucji i w realizację inicjatyw społecznych.

W ramach projektu „Grant instytucjonalny” przewidziano dotarcie i nawiązanie kontaktu z 28 potrzebującymi osobami z sąsiedztwa w wieku 60+ przez 28 seniorów – uczestników projektu. Świadczenie pomocy sąsiedzkiej zależne było od potrzeb zgłoszonych przez podopiecznego, np.: czytanie książki, rozmowy, dzielenie się wiedzą nt. bezpieczeństwa, wspólne wyjścia, rejestracja w przychodni itp. Liderzy zaangażowali się także w realizację inicjatyw międzypokoleniowych na rzecz społeczności Lublina.

W ramach projektu „Wolontariat – lubię to!” zostało zaangażowanych 22 seniorów z Lublina. Wolontariusze – seniorzy zostali przeszkoleni w zakresie świadczenia usług wolontarystycznych. Obecnie włączają się w pomoc osobom indywidualnym, np. wsparcie samotnych i niepełnosprawnych: wyjścia, pomoc w rejestracji do lekarza, wspólne aktywne spędzanie czasu. Wolontariusze włączali się też w akcje społeczne, np.: „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”, w inicjatywy na rzecz społeczności – w tym na rzecz Ukraińców, w realizację imprez okolicznościowych na rzecz mieszkańców DPS-ów.

W ramach projektu „Razem mieszkamy – wspólnie działamy!” 6 liderek lokalnych, senierek, zrealizowało własne inicjatywy społeczne mające na celu zwiększenie aktywności obywatelskiej i działań na rzecz dobra wspólnego, upowszechnienie zasad dialogu społecznego i wspólnego rozwiązywania problemów.

Wielopokoleniowy Klub Wolontariusza (jednostka prowadząca: Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział w Lublinie) współpracował z młodzieżą i uczniami lubelskich uczelni i szkół. W działania międzypokoleniowe zaangażowanych było 10 osób, a ich celem była współpraca międzypokoleniowa na rzecz innych.

Szkolne Koło Wolontariatu w Szkole Podstawowej nr 21 liczyło ok. 15 uczniów. Wolontariusze współpracowali z DPS im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie i DPS dla Dorosłych Zgromadzenia sióstr Felicjanek w Jadwinowie (zbiórka darów, akcja „Pożeracze smutków”, kartki świąteczne dla seniorów).

W Szkole Podstawowej nr 22 działało 47 wolontariuszy (uczniów SP 22). Stale współpracowali z Dziennym Domem Pomocy Społecznej nr 3 ul. Pozytywistów 16 w Lublinie, wspólnie występowali z seniorami na Dzień Niepodległości oraz w jasełkach, wykonywali dla seniorów kotyliony, stroiki i kartki z okazji Świąt Bożego Narodzenia.

C.1.1.14. Współpraca z uczelniami w zakresie przygotowywania kadr do pracy na rzecz seniorów oraz Klastrem Lubelska Medycyna

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba studentów przygotowanych do pracy na rzecz seniorów : ponad 478

Opis:

Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie współpracował z Uniwersytetem Medycznym w Lublinie. W 2023 r w ramach ww współpracy do pracy na rzecz seniorów przygotowano 125 studentów.

W ośrodkach wsparcia podległych MOPR w Lublinie w ramach współpracy z uczelniami z terenu Miasta Lublin do pracy z seniorami przygotowano ogółem 183 studentów, w tym:

- ŚDS Kalina - współpraca z Uniwersytetem Medycznym w Lublinie w zakresie realizacji praktyki zawodowej dla studentów pielęgniarstwa; w roku akademickim 2023/2024 z praktyk skorzysta 50 studentów.
- ŚDS Mozaika – współpraca ze Szkołą Policealną i Kolegium Pracowników Służb Społecznych – 18 studentów oraz Uniwersytetem Medycznym – 34 studentów.
- ŚOW Kalina – współpraca z Uniwersytetem Medycznym – 81 studentów.

W 2023 roku w Domu Pomocy Społecznej „Kalina” - odbywały się liczne praktyki zawodowe:

- Wyższa Szkoła Przyrodnicza im. Wincentego Pola - pielęgniarstwo 19 osób, fizjoterapia - 7 osób,
- Policealna Szkoła pracowników Służb Społecznych – terapeuta zajęciowy 1 osoba,
- Uniwersytet Medyczny: dietetyka - 12 osób, pielęgniarstwo - 25 osób, pielęgniarstwo geriatryczne - 45 osób, fizjoterapia - 40 osób,
- TEB Edukacja - opiekun medyczny – 2 osoby,
- Fundacja MENSAM- terapeuta zajęciowy- 4 osoby, opiekun medyczny 4 osoby,
- EDU – terapeuta zajęciowy - 1 osoba,
- LIDER- opiekun medyczny – 1 osoba,
- Centrum Nauki i Biznesu ŻAK-opiekun medyczny – 2 osoby,
- WOW Edukacja- opiekun medyczny – 1 osoba,
- WSEI- psycholog – 1 osoba, pielęgniarstwo – 2 osoby
- Wyższa Szkoła Nauk Społecznych- pielęgniarstwo geriatryczne – 3 osoby, opieka długoterminowa - 3 osoby,
- Uniwersytet Przyrodniczy - dietetyk – 1 osoba,

W Domu Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II 31 studentów odbyło praktyki (3 osoby z kierunku psychologia, 3 osoby z kierunku praca socjalna, 23 osoby z kierunku pielęgniarstwo, 2 osoby ze szkoły policealnej na kierunku opiekun).

Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie współpracowało z uczelniami znajdującymi się na terenie miasta Lublin. Współpraca realizowana była w ramach wolontariatu, praktyk studenckich, wizyt studyjnych oraz wykładów/prelekcji. Celem współpracy było m.in. przygotowanie do świadczenia pomocy na rzecz seniorów.

C.2. Zapewnienie opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz wsparcie opiekunów nieinstytucjonalnych osób niesamodzielnich pozostających w środowisku

C.2.1. Rozwój systemu wsparcia dla osób nie mogących funkcjonować samodzielnie (pozostających w środowisku bądź zamieszkujących w placówkach opieki)

C.2.2.1. Dostosowywanie zakresu usług całodobowych do rosnącego zapotrzebowania poprzez rozwijanie oferty miejsc opieki wytchnieniowej oraz usług wspierających całodobowych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba instytucji oferujących osobom starszym całodobową opiekę : 9

Opis:

- 1) Dom Pomocy społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty;
- 2) Dom Pomocy Społecznej „Betania”;
- 3) Dom Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie;
- 4) Dom Pomocy społecznej „Kalina”;
- 5) Dom Pomocy Społecznej im. Wiktorii Michelisowej;
- 6) Dom Pomocy Społecznej im. Świętego Jana Pawła II;
- 7) Prawosławny Dom Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko- Chełmskiej;
- 8) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia o Charakterze Rodzinnych Domów „Kalina”;
- 9) Środowiskowy Ośrodek Wsparcia „Kalina”.

C.2.2.2. Utrzymanie standardów usług świadczonych w domach pomocy społecznej

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi: 1 941

C.2.2.3. Rozszerzanie zakresu usług dla mieszkańców domów pomocy społecznej

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba innowacyjnych usług całodobowego wsparcia dla seniorów : 4

Opis:

Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej rozszerzył ofertę zajęć terapeutycznych m.in. o relaksację muzyką. Z uwagi na dużą liczbę osób z otępieniem i chorobą Alzheimera podjęto działania w kierunku większej indywidualizacji zajęć terapeutycznych dla mieszkanki adekwatnie do potrzeb i możliwości każdej z Pań. Osoby z zachowanymi funkcjami poznawczymi uczestniczyły przede wszystkim w zajęciach grupowych, integracyjnych z zakresu arteterapii, dających im możliwość nie tylko wspólnej pracy artystycznej, ale także wspólnego spędzenia czasu, wypicia herbaty i rozmów.

Dom Pomocy Społecznej Betania zaoferował spotkania Mieszkańców na platformach komunikacyjnych typu Zoom, Teams i animaloterapię – terapię ze zwierzętami (świnki morskie, psy).

C.2.2.4. Tworzenie rodzinnych ośrodków opieki całodobowej dla osób starszych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba nowych rodzinnych ośrodków opieki całodobowej dla seniorów : 0

Opis: W 2023 r. wskaźnik nie został zrealizowany.

C.2.2.5. Rozwój instytucji zapewniających całodobową opiekę osobom starszym

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba nowo utworzonych placówek : 0

Opis: W 2023 r. wskaźnik nie został zrealizowany.

C.2.2.6. Wspieranie rozwoju domowych usług opiekuńczych świadczonych przez osoby prawne prowadzące działalność w formie świadczeń opiekuńczych, w tym: przez podmioty ekonomii społecznej/organizacje obywatelskie realizujące zadania w typie działalności pożytku publicznego

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba podmiotów wspierających domowe usługi opiekuńcze : 4

Opis:

- Polski Czerwony Krzyż
- Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego
- Polski Komitet Pomocy Społecznej
- Stowarzyszenie „Synergia”;

C.2.2.7. Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla osób niesamodzielnych, ze zróżnicowanym zakresem usług i różnym czasem funkcjonowania (również w soboty i niedziele)

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- Liczba nowo utworzonych placówek: 0

Opis: W 2023 r. wskaźnik nie został zrealizowany.

C.2.2.8. Rozwijanie mieszkalnictwa dla seniorów, np. poprzez stworzenie zasobu mieszkań bez barier

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba mieszkań przeznaczonych dla seniorów : wydano 23 skierowania do zawarcia umowy najmu lokalu z mieszkaniowego zasobu miasta dla seniorów.

Opis:

W 2023 roku Wydział Spraw Mieszkaniowych wydał 23 skierowania do zawarcia umowy najmu lokalu z mieszkaniowego zasobu miasta dla seniorów.

W zasobach Centrum Interwencji Kryzysowej pozostawało mieszkanie interwencyjne dostosowane do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych znajdujących się w sytuacji kryzysowej z możliwością zamieszkania do 3 m-cy. Mieszkanie wyposażone jest w podjazd oraz schodolaz dla wózków inwalidzkich, pokój spełniający wszelkie normy wraz z łazienką dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych.

C.2.2.9. Rozwijanie zakresu i zasięgu usług świadczonych w ramach Punktu Domowej Opieki

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba podmiotów wspierających domowe usługi opiekuńcze : 8

Opis:

W strukturze Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie funkcjonowały 4 ośrodki świadczące wsparcie w formie Punktu Domowej Opieki:

1. Centrum Usług Socjalnych ul. Lwowska 28 – obejmuje Dzielnicę Kalinowszczyzna - 45 miejsc;
2. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 3 ul. Niecała 16 – obejmuje Dzielnicę Śródmieście – 30 miejsc;
3. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 4 ul. Pozytywistów 16 – obejmuje Dzielnicę LSM i Czuby – 80 miejsc;
4. Środowiskowe Centrum Seniorów ul. Śliwińskiego 5 – obejmuje Dzielnicę Czechów – 40 miejsc;

W 2023 roku z Punktu Domowej Opieki skorzystało 267 osób.

Pozostałe podmioty wspierające domowe usługi opiekuńcze:

Polski Czerwony Krzyż

Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego

Polski Komitet Pomocy Społecznej

Stowarzyszenie „Synergia”

C.3. Zapewnienie seniorom bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie nadużyciom wobec nich

C.3.1. Zapewnienie bezpieczeństwa osób starszych i przeciwdziałanie przemocy wobec nich

C.3.1.1. Organizowanie programów ukierunkowanych na nabycie umiejętności skutecznego reagowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa;

C.3.1.2. Podnoszenie świadomości seniorów na temat źródeł przemocy i sposobów radzenia sobie z nią;

C.3.1.3. Zacieśnianie współpracy różnych instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych.

C.3.2. Przeciwdziałanie wykorzystywaniu seniorów poprzez nieuczciwe praktyki finansowe

C.3.2.1. Edukacja w zakresie praw konsumenta, unikania niebezpieczeństw z obszaru finansów i umów konsumenckich;

Na stronie internetowej www.lublinn.eu/mieszkańcy/seniorzy były upowszechniane informacje o możliwości skorzystania z różnego rodzaju warsztatów na temat unikania niebezpieczeństw w obszarze finansów. Przykładem może być zaproszenie dla seniorów na webinarium (online) organizowane przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego pt. „Cyberbezpieczeństwo podczas zawierania transakcji elektronicznych z podmiotami rynku finansowego, ochrona konsumentów na rynku finansowym, w szczególności przed działalnością cyberprzestępców, uwzględniając takie metody oszustw, jak vishing i spoofing” w ramach projektu Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku – CEDUR, we współpracy z Komendą Główną Policji oraz Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej.

Celem seminarium było zwiększenie świadomości w zakresie aktualnych zagrożeń spowodowanych działalnością cyberprzestępców.

Na w/w stronie zostały również zamieszczone materiały edukacyjne zwiększające świadomość seniorów w temacie zagrożeń podczas zakupów, opracowane przez Stowarzyszenie Sursum Corda. Poradnik zawiera praktyczne porady, na co zwracać uwagę podczas kupowania produktów, jak reagować na propozycje otrzymania darmowych prezentów, a także jak zachować się w przypadku zaproszenia na prezentację drogich sprzętów.

C.3.2.2. Upowszechnianie wiedzy na temat instytucji świadczących pomoc w sytuacjach budzących podejrzenia o nieuczciwym wykorzystaniu

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
----------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Komenda Miejska Policji • Miejski Rzecznik Praw Konsumentów
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych działań w zakresie bezpieczeństwa seniorów (szkolenia, pogadanki, spotkania z ekspertem): ponad 284 -liczba zaangażowanych instytucji działających w zakresie przeciwdziałania nieuczciwym praktykom wobec osób starszych: ponad 20

Opis:

W ramach działań profilaktycznych projektu pn. „Bezpieczny senior” policjanci KMP w Lublinie w 2023 r. realizowali szereg działań informacyjno – edukacyjnych, mających na celu wzrost poczucia bezpieczeństwa społeczności lokalnej.

W zakresie przeciwdziałania przestępczości skierowanej do osób starszych, policjanci informowali osoby starsze o występowaniu nieuczciwych praktyk stosowanych na rynku usług i towarów oraz oszustw metodą „na policjanta”, „na wnuczka”, „na pracownika banku”, „na paczkę”, „na zagrożone oszczędności:”

Omawiali również zasady bezpiecznego korzystania z internetu, który poza tym, że daje wiele możliwości i pozwala aktywnie uczestniczyć w życiu rodzinnym, społecznym czy kulturalnym, stanowi również olbrzymie zagrożenie szczególnie, gdy nie przestrzega się podstawowych zasad bezpieczeństwa. Policjanci wyjaśniali czym jest phishing oraz dlaczego do otrzymywanych wiadomości, zarówno tych SMS-owych jak i e-mailowych powinni podchodzić z ograniczonym zaufaniem. Przypomnieli również, że silne hasło dostępu do bankowości elektronicznej, telefonu czy serwisów społecznościowych to podstawa bezpieczeństwa, a także uczulali na wszelkiego rodzaju wiadomości od osób, które proszą o wsparcie finansowe.

Podczas spotkań poruszano również problematykę bezpieczeństwa osób starszych jako niechronionych uczestników ruchu drogowego. Policjanci przypomnieli seniorom o podstawowych zasadach poruszania się pieszych i rowerzystów po drogach, a także o obowiązku używania elementów odblaskowych po zmierzchu poza obszarem zabudowanym. Zwracali również uwagę na potrzebę noszenia odblasków niezależnie od pory dnia i panujących warunków atmosferycznych, co wpływa na poprawę bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego.

Ponadto policjanci omawiali procedury postępowania w przypadku pojawiającego się niebezpieczeństwa i zagrożenia zdrowia i życia oraz przekazywali materiały profilaktyczne.

Komenda Miejska Policji w Lublinie włączyła się w realizację kampanii społecznej „Znam Te Numery”, której głównym celem było wypracowanie zasad bezpieczeństwa dla seniorów, a także uświadomienie seniorom oraz ich najbliższym z jakimi metodami oszustw, mogą się nieświadomie spotkać. Natomiast założeniem kampanii było uświadomienie potrzeby ustalenia wspólnego hasła rodzinnego, poznanie dzielnicowego i posiadanie do niego numeru telefonu jak również posiadanie listy telefonów do najbliższych oraz zapamiętanie motta „sprawdzaj , nie ufaj”.

Komenda Miejska Policji w Lublinie włączyła się również w realizację kampanii społecznej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pod hasłem „Bezpiecznie, zdrowo, bezgotówkowo”. Kampania miała na celu upowszechnić wśród seniorów wiedzę na temat korzyści, jakie daje konto w banku i jak bezpiecznie z niego korzystać. Dzielnicy podczas spotkań edukacyjnych i festynów przekazywali seniorom zasady bezpiecznego korzystania z konta bankowego, posługiwania się kartą bankomatową i jak postępować w sytuacji zagrożenia.

W ramach promowania bezpiecznych zachowań, ulotki udostępnione do pobrania w ramach wyżej wymienionych kampanii oraz ulotki opracowane przez Wydział Prewencji KMP w Lublinie dzielnicowi przekazywali przedstawicielom placówek administracji osiedlowych, lokali handlowych, oświatowych, parafialnych, celem zamieszczenia przedmiotowych materiałów profilaktycznych w miejscach widocznych dla mieszkańców.

Dodatkowo, celem dotarcia z przekazem do jak najszerszego grona odbiorców, materiały profilaktyczne zostały zamieszczone na stronie internetowej KMP w Lublinie oraz były emitowane w pojazdach Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacji w Lublinie.

Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego realizował projekt „Razem bezpieczniej – łączymy pokolenia w mieście Lublin – w ramach Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocności i Aspołecznym Zachowaniom „Razem Bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka.

W powyższym projekcie:

- Komenda Miejska Policji w Lublinie zrealizowała 2 spotkania z seniorami na temat „Bezpieczny senior” w czasie których w formie seminarium poruszano zagadnienia związane z zasadami postępowania w sytuacji zagrożenia oszustwem oraz przedstawiono metody i sposoby działania przestępców / oszustów oraz omówiono skuteczne sposoby zabezpieczania mieszkań, itp.;
- Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie:
 - uruchomiło pod numerem telefonu 575 983 457 dedykowaną między innymi dla seniorów linię czasowego poradnictwa psychologiczno-prawnego pod wspólną nazwą „Razem zaradzimy problemowi, bo razem bezpieczniej”, która funkcjonowała w dniach poniedziałek – piątek od godz. 7.00 do godz. 19.00;
 - zrealizowało 4 spotkania na temat „Senior świadomy zagrożeń” w formie warsztatów psychologiczno-prawnych w czasie których zostały przedstawione zagadnienia z zakresu oszustw, przemocy, wyłudzeń i zasad bezpiecznego zachowania się.
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie przeprowadziła zajęcia w Interaktywnym Centrum Ochrony Przeciwpożarowej dla 3 grup seniorów.
- Straż Miejska Miasta Lublin zrealizowała cykl spotkań pod nazwą „Aktywny i bezpieczny senior” w czasie których przeprowadzono:

- zajęcia teoretyczne z zakresu profilaktyki wyłudzeń, oszustw, nierozważnych zakupów online, korzystanie z bankowości internetowej, nawiązywania relacji w mediach społecznościowych i przemocy w rodzinie;

- zajęcia praktyczne z zakresu technik samoobrony w sytuacjach niebezpiecznych.

Ponadto wśród młodzieży klas VI-VIII szkół podstawowych przeprowadzono konkurs pn. „Świadomy senior – bezpieczny i aktywny” na 30 sekundowy spot filmowy o tematyce promującej bezpieczne zachowania wśród seniorów.

W ramach projektu wśród seniorów rozdano 250 kompletów kopert życia wraz z magnesem na lodówkę. Koperta życia zawierała podstawowe dane osobowe oraz zdrowotne seniora i wykonana była z materiałów umożliwiającymi przechowywanie w lodówce. Załączony magnes był elementem informującym o tym, że koperta życia jest przechowywana w lodówce.

Projekt realizowano przy współudziale koła nr 3 Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków oraz Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

W ramach poradnictwa telefonicznego zrealizowano: 100 godzin porad terapeutycznych, 100 godzin porad psychologicznych, 50 godzin porad prawnych.

Projektem objęto łącznie 250 seniorów mieszkańców Lublina.

Zespół Ośrodków Wsparcia organizował liczne działania edukacyjne z obszaru bezpieczeństwa, m.in.:

1. naukę technik samoobrony
2. warsztaty o zapobieganiu nieuczciwym praktykom i różnym formom przemocy
3. cyberbezpieczeństwo z perspektywy klienta usług finansowych
4. bezpieczeństwo korzystania z internetu,
5. możliwości załatwiania spraw przez internet
6. Bezpieczny senior – pogadanki z dzielnicowymi
7. prawa pacjenta – spotkania z prawnikiem
8. spotkania z pracownikami ZUS

Projekt „Seniorzy – świadomi i aktywni” był realizowany w klubach seniora działających w ramach Zespołu Ośrodków Wsparcia. Składał się on z części teoretycznej, gdzie zostały omówione zagrożenia z jakimi seniorzy mogą spotkać się w życiu codziennym, m.in. wyłudzenia, oszustwa, kradzieże, nierozważne zakupy online, korzystanie z bankowości internetowej, nawiązywanie relacji w mediach społecznościowych także nasilona w ostatnim czasie przemoc w rodzinie. Omówiono także zagadnienia dotyczące ochrony danych osobowych. Przeprowadzono także część praktyczną mającą na celu nabycie umiejętności radzenia sobie w niebezpiecznych sytuacjach – podstawowe techniki samoobrony.

W siedzibie Dzielnicowego Domu Kultury „Bronowice” w Lublinie odbyło się działanie środowiskowe pt. „Bezpieczny Senior”. Powyższa inicjatywa została zorganizowana przy współpracy Sekcji pracy socjalnej Nr 7 oraz Sekcji pracy socjalnej Nr 12 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z Dzielnicowym Domem Kultury "Bronowice" oraz Komendą Miejską Policji w Lublinie. Spotkanie miało charakter prelekcji skierowanej w głównej mierze do seniorów, miało charakter edukacyjny, dotyczyło tematyki bezpieczeństwa osób starszych, potencjalnych zagrożeń, metod wykorzystywanych przez przestępców oraz sposobów ustrzeżenia się przed kradzieżą czy oszustwem. Podczas spotkania funkcjonariusze Policji omówili kwestię związane z zachowaniem przez seniorów środków ostrożności i bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, w przestrzeni publicznej, przy bankomacie, w środkach komunikacji miejskiej, a także zagadnienia związane z zawieraniem różnego rodzaju umów, pożyczek czy lokowania oszczędności. Pracownicy socjalni przygotowali materiały informacyjne w formie broszury, zawierające opis najpopularniejszych metod oszustw (tzw. ABC Bezpiecznego Seniora). Wśród instytucji zaangażowanych znalazła się Komenda Miejska Policji/Komisariat III Policji, Polski Komitet Pomocy Społecznej i Polski Czerwony Krzyż.. Udostępniono także ulotki Komendy Miejskiej Policji w Lublinie „Porady dla Seniora”, dotyczące zachowania się w sytuacji podejrzenia oszustwa czy nieuczciwego zachowania.

W Środowiskowym Domu Samopomocy „Kalina” oraz w Środowiskowym Ośrodku Wsparcia „Kalina” odbyła się konferencja pt. „Zaginięcia wśród osób z zespołem otępiennym – jak zapewnić bezpieczeństwo podopiecznym”; zorganizowana przez: Fundację Itaka, Wydział Poszukiwań i Identyfikacji Osób Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji, Alzheimer Polska, Centrum Projektów Społecznych, Komisję Ekspertów ds. Osób Starszych przy RPO; Panele: „Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni. Bezpieczeństwo korzystania ze sztucznej inteligencji. Bądź bezpieczny w sieci” oraz „Bezpieczeństwo Seniora w ZUS” zostały zorganizowane przez pracowników UMCS przy udziale pracowników ZUS o/Lublin.

W Domu Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Lublinie odbyło się spotkanie z pracownikami UMCS w Lublinie na temat cyberbezpieczeństwa dla 14 osób oraz spotkanie z pracownikami ZUS w Lublinie na temat bezpieczeństwa w sieci dla 22 osób.

W Domu Pomocy Społecznej „Betania” odbyło się spotkanie z dzielnicowym pod nazwą „Bezpieczny senior” oraz 2 spotkania ze strażakiem, dotyczące bezpieczeństwa.

C.4. Działania na rzecz zmiany postaw seniorów w zakresie stylu życia, aktywności fizycznej i intelektualnej, odżywiania i higieny, dbałości o zdrowie

C.4.1. Propagowanie zdrowego stylu życia

C.4.1.1. Rozwój edukacji prozdrowotnej - promocja zdrowego stylu życia (prawidłowe żywienie, aktywność fizyczna, profilaktyka chorób wieku starszego, zdrowie psychiczne)

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki służby zdrowia
Wskaźniki:	- liczba osób uczestniczących w inicjatywach promujących profilaktykę i zdrowy styl życia : ponad 2 843

Opis:

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin w 2023 r. zrealizowano działanie pod nazwą „Realizacja działań mających na celu motywowanie do podjęcia terapii, zapobieganie nawrotom choroby oraz pracę nad systemem wartości zdrowia i zdrowego stylu życia”. W ramach działania przeprowadzone zostały 2 edycje zajęć grupowych dla mieszkańców dwóch Domów Pomocy Społecznej. Realizatorami zajęć były DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie i DPS "Betania". Ich celem była redukcja szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, nauka umiejętności radzenia sobie z zachowaniami nałogowymi oraz wypracowanie i podejmowanie zachowań trzeźwościowych. Ponadto udział w programach zakładał poprawę umiejętności psychospołecznych uczestników, w tym rozpoznawanie własnych uczuć i stanów emocjonalnych.

W zajęciach uczestniczyło 20 mieszkańców Domów Pomocy Społecznej.

Konferencja „Lubelskie Forum Psychiatrii Środowiskowej. Psychiatria oparta na wartościach” zrealizowana została w ramach projektu „Zdrowie psychiczne – ku samodzielności i niezależności ...” współfinansowanego ze środków budżetu państwa. Podczas wydarzenia zostały poruszone tematy, m.in.: środowiskowych form wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi, współpracy sektora ochrony zdrowia i pomocy społecznej, a także funkcjonowania centrów zdrowia psychicznego na terenie kraju. W konferencji wzięli udział eksperci w dziedzinie psychiatrii, profesjonaliści z doświadczeniem w obszarze ochrony zdrowia psychicznego, pomocy społecznej oraz pracy terapeutycznej, a także osoby dotknięte kryzysem psychicznym i ich rodziny. W ramach spotkania odbyły się wykłady, dyskusje panelowe oraz zajęcia warsztatowe.

W konferencji uczestniczyło około 120 osób, w tym około 20 osób w wieku senioralnym.

W ośrodkach Zespołu Ośrodków Wsparcia prowadzone były następujące formy promujące zdrowy styl życia:

1. zajęcia edukacyjne ze specjalistami (dietetyk, psycholog, pielęgniarka, fizjoterapeuta, kosmetolog, farmaceuta, audiolog, lekarze, studenci UP, studenci UM)
2. gimnastyka ogólnousprawniająca
3. relaksacja
4. masaże
5. zabiegi fizjoterapeutyczne
6. nordic walking
7. spacery
8. zajęcia w klubie fitness
9. zajęcia na siłowniach zewnętrznych
10. tai chi
11. badanie słuchu
12. warsztaty promujące zdrowe odżywianie i działania proekologiczne
13. zajęcia na basenie
14. zajęcia na macie interaktywnej.
15. tężnie solankowe
16. drenaż limfatyczny
17. pilates
18. zajęcia taneczne
19. ćwiczenia umysłu
20. grota solna
21. silwoterapia
22. pomiar BMI

W lubelskich Domach Pomocy Społecznej również promowano zdrowy styl życia zarówno pod względem zdrowej i zbilansowanej diety, prozdrowotnych zachowań mających na celu zachowanie jak najdłużej sprawności umysłowej, radzenia sobie ze stresem, profilaktyki przeciw rozprzestrzenianiu się wirusa grypy.

Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej było organizatorem wykładów o profilaktyce zdrowotnej. Seniorzy z Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Lubelskiego Centrum Aktywności Społecznej uczestniczyli w akcjach promujących zdrowie.

Polski Czerwony Krzyż był organizatorem zajęć dla seniorów z zakresu dietetyki oraz upowszechniających aktywność fizyczną typu gimnastyka, spacery z kijami nordic walking, zajęcia taneczne, spacery tematyczne.

W Fundacji Aktywności Obywatelskiej odbyły się 4 inicjatywy prozdrowotne; średnia liczba uczestników - 20 osób. W ramach projektu „Grant instytucjonalny” odbyły się 4 inicjatywy międzypokoleniowe w zakresie aktywności fizycznej, zdrowia psychicznego oraz zdrowego żywienia. W każdej inicjatywie brało udział średnio 20 osób.

Środowiskowy Dom Samopomocy „Mozaika” zorganizował zajęcia grupowe z psychoedukacji, które obejmowały tematy dotyczące zdrowego stylu życia np. zaburzenia i trudności pojawiające się w wieku seniornym, zagadnienia związane z możliwościami dbania o kondycję psychofizyczną seniorów oraz warsztaty prozdrowotne prowadzone przez specjalistów pielęgniarstwa rodzinnego i geriatrycznego dotyczące dbałości o aktywność fizyczną seniorów, ich opiekunów jak również o kondycję psychofizyczną.

W Środowiskowym Ośrodku Wsparcia „Kalina” wszyscy podopieczni objęci byli edukacją i promocją zdrowego stylu życia poprzez pogadanki i konsultacje dietetyka, spacer, gimnastykę poranną, rehabilitację. Personel medyczny edukował podopiecznych w zakresie profilaktyki chorób wieku starszego, przestrzegania zasad terapeutycznych dla uzyskania i utrzymania kondycji zdrowotnej.

C.4.1.2. Prowadzenie i wspieranie edukacji dotyczącej różnorodnych prozdrowotnych form aktywności

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia
Wskaźniki:	- Liczba podmiotów wspierających prozdrowotną aktywność seniorów: ponad 20

Opis:

Akcje prozdrowotne organizowane we współpracy z przedstawicielami podmiotów medycznych i innych organizacji umożliwiło Seniorom skorzystanie z bezpłatnych porad specjalistów, wykonanie podstawowych badań profilaktycznych. Celem akcji było propagowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Lublina, zachęcenie do dbałości o swoje zdrowie poprzez właściwą dietę, ruch i odnowę biologiczną.

W prowadzeniu i wspieraniu edukacji dotyczącej różnorodnych prozdrowotnych form aktywności uczestniczyły między innymi:

1. Uniwersytet Medyczny w Lublinie,
2. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej;
3. Uniwersytet Przyrodniczy
4. Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej, Lubelski Uniwersytet Trzeciego Wieku, Lubelskie Centrum Aktywizacji Seniorów, Sekcja Pedagogiczna – Klub Odkrywców Świata, Sekcja integracyjno-turystyczna;
5. Poradnia Badania Słuchu Audiofon,

6. Słuchmed,
7. Podmioty lecznicze, w tym szpitale działające na terenie miasta Lublin
8. Stowarzyszenia, organizacje działające w zakresie zdrowia psychicznego
9. Stowarzyszenia, organizacje, działające na rzecz osób dotkniętych chorobą nowotworową
10. Lubelski Oddział Okręgowy PCK;
11. Instytucje m. in.: Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia, Wojewódzka i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lublinie;
12. Instytucje działające w zakresie poradnictwa dietetycznego i edukacji żywieniowej;
13. Nadbużańskie Centrum Medyczne;

C.4.1.3. Organizowanie spotkań i warsztatów podnoszących wiedzę seniorów na temat zdrowego stylu życia, konieczności dbania o zdrowie, racjonalne odżywianie itp.

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia
Wskaźniki:	- liczba inicjatyw, spotkań, warsztatów, projektów promujących profilaktykę i zdrowy styl życia : ok. 163

Opis:

W Lubelskich Domach Pomocy Społecznej organizowano inicjatywy promujące profilaktykę i zdrowy styl życia między innymi zajęcia usprawniająco - ruchowe, spotkania dotyczące zdrowego odżywiania.

W Zespole Ośrodków Wsparcia w Lublinie odbywały się regularnie pogadanki prozdrowotne, wykłady, instruktaże, porady, zajęcia edukacyjne ze specjalistami z innych instytucji-pielęgniarkami, dietetykami, psychologami, fizjoterapeutami, zajęcia z zakresu aktywności fizycznej: gimnastyka na przyrządach, nordic walking, zajęcia na basenie, siłowniach.

Wydział Zdrowia i Profilaktyki organizował cykliczne spotkania otwarte dla mieszkańców Lublina.

„Marsz Różowej Wstążki” - akcja prozdrowotna zorganizowana w ramach działań podejmowanych w zakresie profilaktyki chorób nowotworowych. Miał charakter spotkania otwartego dla mieszkańców Lublina w celu przekazania wiedzy o raku piersi oraz zachęcenia kobiet do wykonywania regularnych badań mammograficznych.

W akcji uczestniczyło około 500 osób w tym około 100 osób w wieku senioralnym.

Rodzinny Festyn Zdrowotny - spotkanie otwarte dla mieszkańców Lublina zorganizowane w ramach Lubelskich Dni Promujących Zdrowie. Akcja prozdrowotna, której celem było zachęcenie mieszkańców Lublina do wykonania badań profilaktycznych, uczestnictwa w programach profilaktycznych, pogłębienie wiedzy na temat zjawisk chorobowych najczęściej występujących w społeczeństwie oraz propagowanie aktywnych i atrakcyjnych

form spędzania czasu wolnego. W programie akcji zorganizowane zostały na terenie lubelskich podmiotów medycznych punkty informacyjno-konsultacyjne, gdzie mieszkańcy Lubina mogli skorzystać z bezpłatnych badań profilaktycznych, porad, ofert edukacyjnych lub świadczeń medycznych. W akcji uczestniczyło około 1000 osób (około 300 w wieku senioralnym).

Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych zainicjował pierwsze spotkanie z cyklu dotyczącego profilaktyki zdrowotnej dedykowane seniorom. Seniorzy zapoznali się z zagadnieniami związanymi z profilaktyką chorób nowotworowych skóry. Po godzinnym, szczegółowym wykładzie uczestnicy spotkania mieli możliwość skorzystania z dermatoskopowych badań, przeprowadzonych przez dr A. Borzęckiego i dr Agatę Szczecinę. W spotkaniu uczestniczyło 50 osób.

Miejska Biblioteka Publiczna zorganizowała szereg spotkań i wykładów promujących zdrowy styl życia.

W filii nr 2 (ul. Peowiaków 12, Śródmieście) odbył się wykład „W kręgu ziół i przypraw”.

Filia nr 6 (Al. Raławickie 22, Wieniawa) we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym zorganizowała dla seniorów cykl wykładów studentów dietetyki pod kierunkiem dr inż. Karoliny Nowosad. Wśród tematów znalazły się: czytanie etykiet spożywczych, produkty dobre i złe, bilansowanie posiłków metodą talerza zdrowego jedzenia, cukrzyca typu II, insulinooporność.

W filii nr 21 (Rynek 11, Stare Miasto) odbyło się spotkanie „Ziołowa apteczka domowa”.

W filii nr 27 (Al. Raławickie 22, Wieniawa) odbyło się spotkanie ze studentami z Poradni Dietetycznej Uniwersytetu Przyrodniczego pod kierownictwem dr inż. Karoliny Nowosad Jak żyć długo i szczęśliwie, a w filii nr 28 (ul. Nadbystrzycka 85, Rury) odbyło wykład - „W kręgu ziół – odbudowa odporności”.

Lubelski Oddział Polskiego Czerwonego Krzyża przygotował zajęcia tematyczne dla seniorów, w tym Zdrowy Senior, Spokój Senior, zajęcia relaksacyjne, dietetyczne.

Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej oferowało wykłady o zdrowiu obejmujące profilaktykę zdrowotną oraz warsztaty prozdrowotne.

Fundacja Aktywności Obywatelskiej przygotowała liczne spotkania grupowe poradniczo – edukacyjne.

W ramach projektu „Senior wie! Centrum aktywnego Seniora i Seniorki” odbyły się grupowe spotkania poradnicze, w tym z dziedzin dotyczących aktywności fizycznej, zdrowia psychicznego oraz profilaktyki chorób wieku starszego. Spotkania wzmocniły wiedzę seniorów w tym zakresie.

W Środowiskowym Domu Samopomocy „Mozaika” odbyły się liczne inicjatywy z zakresu psychoedukacji oraz warsztaty prozdrowotne.

W Środowiskowym Domu Samopomocy Kalina zorganizowano wykład pt „ Infekcje układu moczowego. Profilaktyka, prawidłowe zasady higieny”.

Klub Seniora Jestem - do czerwca 2023r. raz w tygodniu oferował zajęcia „zdrowy kręgosłup” i „trening procesów poznawczych”, a codziennie ze „Zdrowego żywienia”; potem raz w tygodniu „trening procesów poznawczych” (od października do grudnia).

Szkoła Podstawowa nr 1 organizowała spotkania i warsztaty podnoszące wiedzę seniorów na temat zdrowego stylu życia, konieczności dbania o zdrowie, racjonalnego odżywiania.

C.4.1.4. Promowanie aktywności fizycznej osób starszych (z uwzględnieniem możliwości i ograniczeń seniorów)

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia
Wskaźniki:	- liczba podejmowanych działań mających na celu promowania aktywności fizycznej wśród osób starszych - powyżej 150

Opis:

Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych zorganizował w okresie od kwietnia do września 2023 r. cykl zajęć sportowych. Seniorzy mieli możliwość skorzystania z zajęć nordic walking, prowadzonych w Parku Saskim przez instruktorkę. Odbyło się 10 spotkań, ze średnią frekwencją 12 osób podczas każdego spotkania.

Od 20 kwietnia 2023 r. do końca września w Parku Ludowym odbywały się zajęcia gimnastyki tai chi z instruktorem. W sumie seniorzy wzięli udział w 20 zajęciach, średnia frekwencja podczas każdego spotkania wynosiła 30 osób.

Wydział Zdrowia i Profilaktyki organizował spotkania otwarte dla mieszkańców Lublina podczas których upowszechniane były m.in. działania mające na celu promowanie aktywności fizycznej wśród osób starszych, zachęcenie uczestników do aktywnego spędzania czasu wolnego.

Zespół Ośrodków Wsparcia inicjował szereg działań mających na celu promowania aktywności fizycznej wśród osób starszych między innymi: gimnastykę usprawniającą, spacer z kijkami nordic walking, ćwiczenia na siłowni plenerowej, pobyt na świeżym powietrzu, zabiegi fizjoterapeutyczne, zajęcia rekreacyjne, zabawy ruchowe, zajęcia na basenie, pilates, ćwiczenia układów tanecznych.

W lubelskich Domach Pomocy Społecznej odbywały się zajęcia z fizjoterapeutą, zajęcia usprawniające, a także spacer.

Środowiskowy Dom Samopomocy Mozaika promował zdrowy styl życia w postaci cyklicznych, odbywających się dwa razy w tygodniu zajęć ruchowych na basenie. Dodatkowo w Ośrodku prowadzona była rehabilitacja ruchowa, której celem była aktywizacja uczestników. Zawierała także element profilaktyki zdrowotnej polegającej na przeciwdziałaniu pogłębianiu się deficytów zdrowotnych będących następstwem utrwalonych schematów niskiej aktywności. Rehabilitacja ruchowa miała na celu propagowanie zdrowego stylu życia podnosząc jego jakość. Terapia ta prowadzona była

w formie różnorodnych zajęć ruchowych, sportowych i rekreacyjnych realizowanych z wykorzystaniem sprzętu będącego w wyposażeniu Ośrodka.

W ramach Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku działało 7 różnych form aktywności fizycznej seniorów tj. aqua aerobic, ruch przy muzyce, gimnastyka, tai chi, joga, ćwiczenia z rehabilitantem oraz sekcja olimpijska. W Lubelskim Centrum Aktywizacji Seniorów można było skorzystać z tai chi - zajęcia dla 40 osób, zajęć na basenie - 35 osób, gimnastyki w siłowni „Pod chmurką” dla 40 osób, Seniors Dance dla 22 osób. Łącznie we wszystkich formach aktywności uczestniczyło ok. 500 osób.

W Dzielnicowym Domu Kultury „Bronowice” gimnastyka dla Seniora odbywała się dwa razy w tygodniu po godzinie i prowadzona była przez profesjonalnego instruktora z elementami kinezyterapii, pilatesu, zumbi oraz jogi. Zajęcia miały na celu utrzymanie dobrej kondycji osób w wieku 60+, usprawnienie narządu ruchu a także utrzymanie higieny życia we wszystkich jego obszarach od dbałości w zakresie kultury fizycznej poprzez zdrowie mentalne i prawidłowe, zbilansowane odżywianie.

Fundacja Karuzela Aktywności zaproponowała gimnastykę dla seniorów z uwzględnieniem ich potrzeb i ograniczeń – raz w tygodniu w ciągu roku (odbyło się około 45 spotkań).

Lubelski Oddział Polskiego Czerwonego Krzyża zaproponował seniorom spacerzy z kijami Nordic Walking, zajęcia na basenie, warsztaty taneczne i gimnastykę.

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 im. Orłąt Lwowskich również organizował działania mające na celu promowanie aktywności fizycznej wśród osób starszych: Nordic Walking – aktywny senior na Orliku, zajęcia z Crossfit – siłownia na Orliku, zajęcia z tenisa ziemnego, zajęcia rekreacyjne – gra w bule.

C.4.1.5. Organizacja akcji informacyjnych dotyczących promocji zdrowia i profilaktyki chorób wieku dojrzałego

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia
Wskaźniki:	- liczba inicjatyw, spotkań, warsztatów promujących zdrowie i profilaktykę chorób wieku dojrzałego - powyżej 150

Opis:

Wydział Zdrowia i Profilaktyki zorganizował konferencję, spotkania otwarte dla mieszkańców Lublina, festyny, programy polityki zdrowotnej podczas których promowano działania zdrowotne i profilaktykę wieku dojrzałego.

Zespół Ośrodków Wsparcia zorganizował szereg inicjatyw, spotkań, warsztatów promujących zdrowie i profilaktykę chorób wieku dojrzałego. Były to regularne pogadanki prozdrowotne, wykłady, instruktaże, porady, prezentacje multimedialne, zajęcia edukacyjne ze specjalistami – pielęgniarkami, dietetykami, psychologami, fizjoterapeutami, lekarzami, zielarzami, farmaceutami, zajęcia z zakresu aktywności fizycznej typu: gimnastyka, nordic

walking, zajęcia na basenie, siłowniach zewnętrznych, spacer, tai chi, gimnastyka na przyrządach, zabiegi fizjoterapeutyczne, masaże, kinezygerontoprofilaktyka.

ŚDS Mozaika zorganizował warsztaty prozdrowotne prowadzone przez specjalistów pielęgniarstwa rodzinnego i geriatrycznego dotyczące dbałości o aktywność fizyczną seniorów ich opiekunów jak również i kondycję psychofizyczną. Podczas obchodów Światowego Dnia Choroby Alzheimera zorganizowano spotkanie dotyczące komunikacji z osobami z zaburzeniami demencyjnymi. W spotkaniu brali udział członkowie rodzin i uczestnicy.

W Domu Pomocy Społecznej Betania odbyło się spotkanie dotyczące profilaktyki cukrzycy.

C.4.2. Zwiększenie dostępności do usług medycznych

C.4.2.1. Propagowanie inicjatyw mających na celu zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjnych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki służby zdrowia i uczelnie wyższe
Wskaźniki:	- ilość inicjatyw mających na celu zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjnych: ok. 10

Opis:

Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej im Św. Jana Pawła II zostali objęci rehabilitacją leczniczą przez Nadbużańskie Centrum Medyczne, natomiast mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej „Betania” i Domu Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej korzystali z rehabilitacji domowej refundowanej przez NFZ. Wszyscy Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej Kalina mieli możliwość korzystania z usług 3 rehabilitantów zatrudnianych przez placówkę czy to w formie rehabilitacji przyłóżkowej czy też zabiegów świadczonych na sali rehabilitacji. Proponowane formy to:

- spacer na świeżym powietrzu z pomocą – 29 osób
- poranna gimnastyka ogólnousprawniająca -4 osoby
- ćwiczenia przyłóżkowe-11 osób
- kinezyterapia na Sali-89 osób
- fizykoterapia-14 osób
- masaż klasyczny-22 osoby

Dodatkową formę stanowiła stała współpraca z Centrum Medycznym Medyk z Rzeszowa w ramach rehabilitacji domowej; wsparciem objęto 15 osób.

Podopieczni ŚDS „Kalina” i ŚOW „Kalina” codziennie mieli możliwość korzystania z rehabilitacji i fizjoterapii, w tym gimnastyki ogólnousprawniającej, kinezyterapii, fizykoterapii, masaży.

W Zespole Ośrodków Wsparcia zwiększano dostępność do usług rehabilitacyjnych poprzez realizację zleceń lekarskich w zakresie zabiegów fizjoterapeutycznych, masaży, ćwiczeń indywidualnych, dostęp do przyrządów gimnastycznych, pomoc w składaniu wniosków na turnusy rehabilitacyjne, zajęcia gimnastyczne indywidualne i grupowe.

Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej zorganizowało 2 turnusy rehabilitacyjne dla 90 osób.

C.4.2.2. Współpraca z placówkami ochrony zdrowia w zakresie organizacji opieki zdrowotnej dla najstarszych mieszkańców

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki służby zdrowia i uczelnie wyższe
Wskaźniki:	- liczba spotkań nt. organizacji opieki seniorów z udziałem placówek służby zdrowia : ok. 100

Opis:

W 2023 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie odbyły się 32 spotkania w sprawie seniorów z udziałem placówek służby zdrowia, które dotyczyły:

- umawiania wizyt lekarza w środowisku,
- odbierania zaświadczenia od lekarza psychiatry i od lekarza rodzinnego,
- wizyt z lekarzem psychiatrą w miejscu zamieszkania rodziny.

W Domu Pomocy Społecznej im. Michelisowej mieszkanki były pod stałą opieką lekarza POZ oraz personelu medycznego zatrudnionego w Domu. Odbywały się również wizyty lekarskie lekarza psychiatry, neurologa, ortopedy, podologa, a także wyjazdy do specjalistów realizowane w miarę potrzeby bez zbędnej zwłoki (blisko 160 wyjazdów do specjalistów). DPS utrzymywał stały kontakt z placówkami opieki zdrowotnej, w tym poradnią żywieniową.

Dom Pomocy Społecznej Betania współpracował w zakresie organizacji opieki zdrowotnej dla podopiecznych z 5 Przychodniami - opieka lekarza rodzinnego. Z jednej Przychodni POZ lekarze rodzeni wizytowali Mieszkańców w Domu 2 x w tygodniu. 50 osób skorzystało również z rehabilitacji domowej w ramach NFZ (usługi firmy zewnętrznej). Ponadto w ramach ubezpieczenia zdrowotnego Mieszkańcy korzystali z opieki: długoterminowej, paliatywnej, Przychodni leczenia bólu oraz w zależności od potrzeb z Poradni Specjalistycznych: Kardiologicznej, Neurologicznej, Chirurgicznej, Laryngologicznej, Okulistycznej, Dermatologicznej itd. Ponadto 1 x w miesiącu Mieszkańcy byli wizytowani przez psychiatrę.

W Domu Pomocy Społecznej Kalina wszyscy Mieszkańcy mieli nieograniczony dostęp do korzystania z wizyt lekarza POZ i lekarzy specjalistów. Raz w tygodniu odbywały się wizyty domowe lekarza POZ, w razie potrzeby częściej (dotyczyło to podopiecznych, którzy zadeklarowali chęć korzystania z usług poradni lekarza rodzinnego działającej przy Specjalistyce Czechów). Na dzień 31.12.2023 r. 6 osób skorzystało z innych poradni POZ. Wszyscy podopieczni w razie potrzeby mieli zapewniony transport i opiekę w trakcie wyjazdów czy to do lekarza rodzinnego czy lekarzy specjalistów. 2 osoby pozostawały pod opieką poradni paliatywnej, 5 osób skorzystało z NZOZ Opiekun w zakresie otrzymania diety przemysłowej (karmienie PEG).

W OWDR Kalina osoby korzystające z pobytu całodobowego miały nieograniczoną możliwość kontaktu z wybranymi przez siebie lekarzami POZ. Dodatkowo miały świadczoną pomoc w zakresie opieki i transportu na wizyty u lekarzy specjalistów odbywające się poza

miejszem pobytu. W ramach umowy zlecenie w wymiarze 10 godzin miesięcznie usługi świadczył lekarz psychiatra - z jego konsultacji w razie potrzeby korzystali również podopieczni z pobytu dziennego.

Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej zorganizowało 2 spotkania ze Słuchmedem i przeprowadzono bezpłatne badania dla 200 osób.

C.4.2.3. Współpraca z placówkami służby zdrowia oraz ze szkołami wyższymi w zakresie opracowania diagnozy potrzeb

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia i uczelnie wyższe
Wskaźniki:	- liczba spotkań nt. organizacji opieki zdrowotnej i opracowania diagnozy potrzeb seniorów z udziałem placówek służby zdrowia i uczelni wyższych: 3

Opis:

Środowiskowy Dom Pomocy Mozaika zorganizował 3 spotkania na Uniwersytecie Medycznym.

C.4.2.4. Realizacja profilaktycznych programów zdrowotnych, skierowanych do starszych mieszkańców

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia i uczelnie wyższe
Wskaźniki:	- liczba profilaktycznych programów zdrowotnych: 11 - liczba osób uczestniczących w programach zdrowotnych: ponad 1444

Opis:

Wydział Zdrowia i Profilaktyki był inicjatorem Programu profilaktyki zakażeń pneumokokowych u osób powyżej 65 roku życia. Celem programu jest ograniczenie ryzyka infekcji bakteriami pneumokokowymi oraz zwiększenie dostępu do skutecznej profilaktyki zdrowotnej oraz poprawa stanu zdrowia osób powyżej 65 roku życia. Program skierowany został do mieszkańców Lublina, którzy ukończyli 65 lat i nie byli dotychczas szczepieni przeciw pneumokokom. Warunkiem było również pozytywne przejście weryfikacji medycznej przeprowadzonej przez lekarza pod kątem przeciwwskazań zdrowotnych do podania preparatu i wyrażenie pisemnej zgody na udział w programie profilaktycznym. W ramach wizyty, prowadzona była akcja edukacyjna dotycząca m.in. pozytywnych skutków szczepień oraz profilaktyki, a także niebezpieczeństw, jakie niosą ze sobą infekcje wywołane pneumokokami.

W ramach programu zaszczepionych zostało 967 osób powyżej 65 roku życia.

Szczepienia wykonywane były w 24 przychodniach na terenie Lublina i w całości finansowane z budżetu miasta. Koszt realizacji programu wyniósł 290 100.00 zł.

W Domu Pomocy Społecznej Betania mieszkańcy skorzystali z programu szczepień przeciw grypie, Programu Leki 75+, Badania słuchu, Rezonansu magnetycznego, Holtera, tomografii komputerowej, Echa serca i kolonoskopii.

W Domu Pomocy Społecznej im. Jan Pawła II przeprowadzono profilaktyczne szczepienia przeciwko grypie, z których skorzystało 17 mieszkańców.

Uczestnicy Klubu Seniora Jestem wzięli udział w 2 programach: „Zdrowy kręgosłup” – 20 osób, „Zdrowe żywienie” – 30 osób

Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej promowało poprzez swoje agendy 3 profilaktyczne programy zdrowotne; liczba osób uczestniczących w programach około 200.

C.4.2.5. Monitorowanie i wspieranie rynku usług w zakresie świadczeń pielęgnacyjno-opiekuńczych i opieki paliatywno-hospicyjnej.

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki służby zdrowia i uczelnie wyższe
Wskaźniki:	- liczba podmiotów realizujących świadczenia geriatryczne, pielęgnacyjno-opiekuńcze oraz paliatywno-opiekuńcze - 9

Opis:

Wszystkie Domy Pomocy Społecznej oraz Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia o Charakterze Rodzinnych Domów Dziecka „Kalina” świadczyły usługi pielęgnacyjno - opiekuńcze.

Wydział Zdrowia i Profilaktyki realizował Program polityki zdrowotnej Gminy Lublin w przedmiocie opieki paliatywnej dla osób dorosłych w stanach terminalnych choroby. Działania programu wpisują się w zakres całościowej opieki i leczenia objawowego u osób chorujących na nieuleczalne, niepoddające się leczeniu przyczynowemu, postępujące choroby. Są one nakierowane na poprawę jakości życia chorych znajdujących się w stanach terminalnych choroby. Świadczenia zdrowotne realizowane są w warunkach stacjonarnych oraz domowych. Program opieki paliatywnej i hospicyjnej nad osobami dorosłymi realizowany był w Hospicjum Dobrego Samarytanina w Lublinie. Realizacja programu pozwoliła pacjentom wymagającym opieki paliatywnej i hospicyjnej jak i ich rodzinom, skutecznie uśmierzyć ból oraz zapewnić zaspokojenie potrzeb fizycznych, psychicznych, duchowych i socjalnych.

W roku 2023 r. z opieki paliatywnej i hospicyjnej skorzystało ogółem 58 osób dorosłych osób, w tym 45 osób powyżej 60 roku życia.

Na realizację programu w Hospicjum Dobrego Samarytanina w Lublinie wydatkowano kwotę w wysokości 455.353,54 zł.

C.5. Rozwój oferty edukacyjnej i kulturalnej dla osób starszych zgodnie z ich potrzebami i zainteresowaniami

C.5.1. Realizacja działań wzmacniających aktywność społeczną osób starszych w różnych dziedzinach życia

C.5.1.1. Zwiększanie w poszczególnych dzielnicach oferty działań i aktywności, wspierających rozwój zainteresowań seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki edukacyjne, sportowe• instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba form aktywizacji i usług oferowanych środowisku seniorów w poszczególnych dzielnicach - pond 120

Opis:

Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie oferował seniorom udział w zajęciach w 24 klubach seniora oraz 6 dziennych domach seniora (Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 2, 3, 4, Centrum Usług Socjalnych, Dzienny Dom „Senior+”, Środowiskowe Centrum Seniorów).

Szeroka oferta działań aktywizujących dla seniorów była dostępna również w 3 Środowiskowych Domach Samopomocy (ŚDŚ „Mefazja”, ŚDŚ „Kalina”, Filli ŚDŚ przy ul.Nałkowskich 78), Środowiskowym Ośrodku Wsparcia „Kalina, Centrum Aktywności Środowiskowej MOPR, Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów nr 1 przy ul. Poturzyńskiej, Klubie Osiedlowym „Niepodległość”.

Lubelski Uniwersytet Trzeciego Wieku przygotował różnorodną ofertę zajęć warsztatowych grupowych w ok. 40 grupach (łącna liczba uczestników wyniosła 1100).

Lubelskie Domy Pomocy Społecznej organizowały liczne zajęcia integracyjne. Przykładem był Dom Pomocy Społecznej Kalina, który zainicjował szereg działań z zakresu integracji między międzypokoleniowej m.in.: wyjazd mieszkańców do Przedszkola nr. 75 w Lublinie na przedstawienie z okazji Dnia Babci i Dziadka – integracja międzypokoleniowa (6 os.), występ słowno – muzyczny uczniów z Zespołu Szkół nr.1 Podwale na Dzień Kobiet - integracja międzypokoleniowa – (26os.), występ Przedszkola nr 52 z okazji Dnia Kobiet – integracja międzypokoleniowa – (20 os.), wspólne robienie kartek wielkanocnych z dziećmi ze szkoły nr.4 w Lublinie – integracja międzypokoleniowa – (9os.), wyjazd mieszkańców do Przedszkola nr 75 w Lublinie na robienie ozdób świątecznych – integracja międzypokoleniowa – (4.os.), wyjazd do Centrum Rozwoju i Integracji Społecznej na Międzypokoleniowy Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych Edycja II Wielkanoc– (1os.), zabawa andrzejkowa – integracja między domami, miłe spędzanie czasu, poczęstunek (57 osób).

W Domu Pomocy Społecznej Betania na początku roku został ułożony plan zajęć oraz skonstruowana oferta kulturalna na bieżący rok i skonsultowana z Radą Mieszkańców. Odbył się wyjazd do Skansenu (9 seniorów), pielgrzymka środowisk Pomocy Społecznej (8 osób), 2 wyjazdy nad Zalew Zemborzycki (14 osób), spacer po Krakowskim Przedmieściu (8 osób), wycieczka do Parku Ludowego (6 osób), udział w festynie na Węglinie (5 osób), wyjazd do Kina Bajka – „Chłopi” (8 osób)

W ramach "Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021-2025" ogłoszony został otwarty konkurs ofert na realizację zadań i inicjatyw służących aktywizacji najstarszych mieszkańców Lublina "Integracja i aktywizacja społeczna seniorów". Na realizację zadań przeznaczono 24 000 zł, dotacje przyznano trzem organizacjom pozarządowym: Fundacja Karuzela Aktywności, Fundacja Maturita oraz Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział w Lublinie.

Rada Dzielnicy Konstantynów zainicjowała "Forum nie tylko dla Seniorów". Wydarzenie miało miejsce w w amfiteatrze kościoła OO. Kapucynów na Poczekajce. Sporą część spotkania poświęcono bezpieczeństwu seniorów w wielu obszarach życia codziennego. Prelegentami byli funkcjonariusze Straży Miejskiej oraz pracownicy Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Lublinie. Osobną część spotkania poświęcono gimnastyce i ćwiczeniom usprawniającym. Na miejscu można było także wypełnić wnioski do Lubelskiej Karty Seniora oraz zaopatrzyć się w Informator LKS i Poradnik Lubelskiego Seniora (obie publikacje przygotowane przez Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych).

W kreowanie zajęć integracyjnych włączyły się również szkoły podstawowe i przedszkola. Szkoła Muzyczna I i II stopnia zorganizowała koncert saksofonowy dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku w auli Uniwersytetu Przyrodniczego.

Przedszkole nr 63 zainicjowało spotkanie z Seniorami z Domu Pomocy Społecznej Plus. Fotorelacja z integracji była zamieszczona na stronie internetowej.

Przedszkole nr 48 nawiązało współpracę z Klubem Seniora „Poczekajka” poprzez włączenie się w akcję „Herbatka dla Seniora”, przygotowanie uroczystości dla Seniorów z okazji Świąt Bożego Narodzenia, organizację uroczystości z okazji Dnia Babci i Dziadka w amfiteatrze Parafii pw. Niepokalanego Serca Maryi i Św. Franciszka, udział w akcji „Kartka dla Weterana”.

Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice” prowadził szereg interesujących inicjatyw dedykowanych seniorom, m.in. :

- Klub Aktywnego Seniora. Była to stała forma pracy, spotkania odbywały się raz w tygodniu po dwie godziny. Zajęcia miały formę spotkań klubowych podczas których uczestnicy podejmowali różnorodne aktywności w zakresie rękodzieła, DIY. Ponadto wspólnie wyjeżdżali na zorganizowane warsztaty i spotkania min. teatru, kina, fundacji i stowarzyszeń działających na rzecz osób 60+. W ramach spotkań organizowane były także spotkania tematyczne związane z obszarem: zdrowia, psychologii, dietetyki.

- Wieża Babek to kolejna stała forma pracy w formie warsztatów muzycznych. Spotkania odbywały się raz w tygodniu po godzinie. Uczestniczki uczyły się śpiewać pod okiem instruktorki przy akompaniamencie fortepianu. Swoje umiejętności zaprezentowały podczas obchodów Lubelskiego Tygodnia Seniorów, a także Gali zakończenia Sezonu.
- Potańcówki dla seniorów były organizowane przy muzyce na żywo w formie zabawy tanecznej oraz prowadzonych animacji. Współpraca m.in.: z sekcją socjalną nr.2.
- Świąteczne spotkania społeczności seniorów w filii DDK „Bronowice” - Pracowni Kultury Tatary ze środowiskiem lokalnym oraz osób starszych skupionych przy domu kultury, a także współpracujących instytucji i NGO oraz Rad Dzielnic. Wydarzenie integrujące środowisko seniorów, wspólna kolacja oraz śpiewanie kolęd z udziałem zaproszonego Chóru Męskiego Cantemus.
- W ramach Weekendu Seniora z Kulturą, zainicjowanego przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu odbyły się dwa bezpłatne warsztaty rękodzieła artystycznego, warsztaty wokalne oraz warsztaty malarstwa sztalugowego.
- Festiwal Kulturalne Lato, cykl czterech plenerowych wydarzeń kulturalnych w czterech dzielnicach Lublina. Uczestnicy wydarzenia wzięli udział w interaktywnym widowisku oraz międzypokoleniowych warsztatach artystycznych. Wydarzenia odbyły się w dzielnicy Tatary, Kośminek, Dziesiąta oraz w dzielnicy Bronowice. Na zakończenie wydarzeń odbyły się potańcówki w plenerze.

Fundacja Karuzela Aktywności realizowała warsztaty „miks kulturalny”, gimnastykę, warsztaty rękodzieła, warsztaty „Zeszyty kulturalne”, nagrywanie słuchowiska, zajęcia z emisji głosu, spotkania sąsiedzkie, klub konwersacyjny – uczenie uchodźców j. polskiego, wyjścia na wydarzenia kulturalne, spaceru kreatywne.

C.5.1.2. Wspieranie istniejących i nowo powstających form aktywizacji osób starszych (kluby seniora, domy dziennego pobytu, koła hobbystyczne, świetlice)

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne, sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba nowo otwartych placówek powyższego rodzaju w roku sprawozdawczym: 1

Opis:

W Zespole Ośrodków Wsparcia rozszerzono działalność poprzez uruchomienie nowego ośrodka w Dzielnicy Za Cukrownią - Klub Seniora „Nad Bystrzycą.”

Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział w Lublinie prowadziło 3 koła hobbystyczne. W spotkaniach uczestniczyło ok. 60 osób.

C.5.1.3. Zwiększanie dostępności i dostosowywanie oferty kulturalnej do potrzeb seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki edukacyjne, sportowe• instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba osób korzystających z oferty kulturalnej - szacunkowa liczba seniorów korzystających z oferty kulturalnej to: 25 000 – 30 000.

Opis:

Liczba seniorów korzystających z oferty kulturalnej w 2023 roku jest trudna do oszacowania, ponieważ wiele instytucji nie gromadzi danych uwzględniających wiek osób korzystających z ich oferty kulturalnej.

Biura Miejskiej Biblioteki Publicznej ul. Peowiaków 12 oraz 24 filie są pozbawione barier architektonicznych. Zostały dostosowane do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnością. W pozostałych placówkach bariery są – w miarę możliwości – likwidowane. Wprowadza się informacje i oznaczenia (np. dla osób z dysfunkcją wzroku). Większość filii znajduje się w częściach miasta nieobjętych Strefą Płatnego Parkowania. W pobliżu części filii znajdują się miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami. Strona internetowa www.mbp.lublin.pl jest zgodna z wytycznymi WCAG 2.1.

W 2023 roku do filii MBP było zapisanych 11 734 czytelników powyżej 60 roku życia (stanowią oni 20,68% ogółu czytelników). W odniesieniu do roku poprzedniego zanotowano wzrost o 850 osób. W ramach działalności kulturalno-oświatowej zrealizowano 575 działań skierowanych do seniorów, w których wzięły udział 19 373 osoby.

Wśród działań na rzecz seniorów w 2023 roku zorganizowano:

Wystawy – 174 (13 722 uczestników)

Zajęcia plastyczne – 79 (1050 uczestników)

Zajęcia poetycko-literackie – 23 (139 uczestników)

Zajęcia multimedialne – 46 (384 uczestników)

Zajęcia językowe - 1 (15 uczestników)

Zabawy ruchowe (gimnastyka dla seniora) – 48 (879 uczestników)

Warsztaty tematyczne – 33 (458 uczestników)

Spotkania – 51 (827 uczestników)

Spotkania w klubach czytelniczych – 25 (352 uczestników)

Prelekcje – 44 (578 uczestników)

Wykłady – 11 (228 uczestników)

Koncerty – 21 (540 uczestników)

Seanse filmowe – 19 (201 uczestników)

Zespół Ośrodków Wsparcia przygotował różnorodną ofertę kulturalną dla seniorów, z której skorzystały 832 osoby.

Seniorzy korzystali z oferty kulturalnej świadczonej w poszczególnych ośrodkach oraz z oferty kulturalnej miasta. Uczestnikom ZOW oferowano:

1. wyjścia do kina i teatru, Opery Lubelskiej, Filharmonia
2. zwiedzanie Muzeum Narodowego na Zamku, Muzeum Wsi Lubelskiej, Muzeum Zamoyskich w Kozłówce, Muzeum Cebularza, Muzeum Kowalstwa
3. zwiedzanie Ogrodu Botanicznego
4. wycieczki do: Zamość, Kazimierz, Sandomierz, Kozłówka, Prawiedniki, Krężnica Jara, Zaborze, Zalew Zemborzycki, Świdnik, Lawendowe Wzgórze, Nasutów, Żółkiewka
6. koncert życzeń z okazji Dnia Babi i Dziadka, Koncert Wiosenny ,
7. udział w obchodach Dnia Solidarności Międzypokoleniowej
8. udział w Jarmarku Jagiellońskim, Festiwal Smaków
9. koncert muzyki romskiej
10. koncert kolęd i pieśni bożonarodzeniowej
11. koncert w muszli koncertowej
12. koncert muzyki filmowej
13. udział w Porankach Muzycznych
14. udział w Narodowym Czytaniu
15. przegląd Twórczości Artystycznej Uczestników ZOW
16. spotkania z poetką
17. spotkania edukacyjne w bibliotekach
18. udział w wystawach.

Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych był organizatorem Lubelskich Dni Seniora, które zawierały blisko 280 różnego rodzaju wydarzeń, w dniach od 12 do 16 czerwca. Wśród nich znalazły się m.in. koncerty, wystawy, zajęcia sportowe, a także szeroka oferta bezpłatnych badań i konsultacji medycznych. Na zakończenie Lubelskich Dni Seniora odbył się koncert w wykonaniu zespołu Ambitus.

Lubelskie Domy Pomocy Społecznej również były organizatorami wydarzeń kulturalnych dedykowanych mieszkańcom.

Szeroka oferta działań aktywizujących dla seniorów była dostępna również w Środowiskowym Domu Samopomocy Mozaika oraz OWDR Kalina.

C.5.1.4. Rozwój oferty edukacyjnej dla osób starszych np. w obszarze zdrowia, kultury, edukacji, aktywności obywatelskiej, w zakresie nowych technologii itp.

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne, sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba seniorów korzystających z oferty edukacyjnej: ok. 5000 osób (część instytucji nie prowadzi tego typu statystyk, a niektóre podają tylko liczbę szacunkową).

Opis:

Miejska Biblioteka Publiczna prowadziła zajęcia multimedialne (np. prezentacje multimedialne, szkolenia z obsługi komputera), w których wzięło udział 384 uczestników, zajęcia językowe dla 15 osób, prelekcje (np. o tematyce literackiej, podróźniczej, prozdrowotnej, kluby wiedzy) dla 578 uczestników, wykłady (np. organizowane we współpracy z Lubelskim Towarzystwem Genealogicznym) dla 228 uczestników.

W Zespole Ośrodków Wsparcia z oferty edukacyjnej obejmującej różne dziedziny (zdrowie, sztuka, historia, geografia, literatura, muzyka, nowe technologie itp.) skorzystały 842 osoby. W każdym ośrodku prowadzone były zajęcia edukacyjne.

C.5.1.5. Tworzenie warunków do rozwoju kształcenia ustawicznego poprzez działalność uniwersytetów III wieku, akademii seniora itp.

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne, sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba placówek oferujących edukację dla seniorów : 78

Opis:

Edukacja seniorów była prowadzona m.in. przez Filie Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Dzielnicowe Domy Kultury, Lubelski Uniwersytet Trzeciego Wieku, placówki wspierające seniorów.

Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej prowadziło edukację dla seniorów w :

1. Lubelskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku. W 2023 roku liczba Słuchaczy to ok 630 osób. Oferta uniwersytetu to 3 wykłady tygodniowo oraz ok. 40 zespołów zajęć grupowych.
2. Sekcji Pedagogicznej w ramach której oferowano 2 zajęcia edukacyjne tygodniowo dla Klubu Odkrywców Świata (40 osób).

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II współpracował z Lubelskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku. W roku 2023 poprzez biuro Kierownika Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku przekazywano informację o wydarzeniach kulturalnych i naukowych organizowanych przez KUL, jednocześnie zapraszając na te spotkania uczestników LUTW. Uczelnia udostępniała również sale wykładowe, a przedstawiciele społeczności akademickiej KUL prowadzili wykłady dla Seniorów.

C.5.1.6. Zwiększanie dostępności placówek sportowo-rekreacyjnych dla potrzeb seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne, sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba seniorów korzystających z oferty sportowo-rekreacyjnej: ok.8000

C.5.1.7. Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb seniorów – rozwój infrastruktury rekreacyjnej (zielone skwery, siłownie na świeżym powietrzu, doposażanie placów i ciągów komunikacyjnych w ławki, dostosowywanie infrastruktury usługowej w dzielnicach)

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne, sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba miejsc przyjaznych seniorom w przestrzeni publicznej – ponad 60

Opis:

Liczba koordynowanych inwestycji zrealizowanych w 2023 roku przy udziale środków zewnętrznych w myśl idei projektowania uniwersalnego (która zakłada również dostosowanie do potrzeb seniorów) wynosi 9, w tym:

1. Projekt „Niskoemisyjna sieć komunikacji zbiorowej dla północnej części LOF wraz z budową systemu biletu elektronicznego komunikacji aglomeracyjnej”, współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020.

W 2023 roku zrealizowano:

a) budowę drogi dla rowerów przy ul. Choiny w Lublinie na odcinku od ul. Elsnera do skrzyżowania z ul. Paderewskiego (wraz z drogą dla pieszych) oraz budowę odcinka drogi dla rowerów wzdłuż ul. Północnej w Lublinie.

W ramach dostosowania ww. infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami obniżono krawężniki do poziomu "0".

b) zakup autobusu wodorowego.

Pojazd jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - na całej długości jest niskopodłogowy, wyposażony w tzw. „przyklęk”, a przyciski oznaczone dodatkowo w alfabecie Braille’a, zastosowano również specjalne siedzenia dla pasażerów niepełnosprawnych, wydzielono przestrzeń do przewozu wózka inwalidzkiego oraz wyposażono w system informacji głosowej.

c) dostawa i montaż biletomatów stacjonarnych oraz mobilnych.

Biletomaty mają ekrany, miejsca wrzutu monet, banknotów i przyłożenia karty płatniczej na wysokości dostosowanej do osób niepełnosprawnych.

2. Projekt „Przebudowa strategicznego korytarza transportu zbiorowego wraz z zakupem taboru w centralnej części obszaru LOF”, współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020.

W 2023 roku zrealizowano:

a) przebudowę skrzyżowania ul. ks. Jerzego Popiełuszki z ul. Bartosza Głowackiego wraz z przebudową odcinka ul. Popiełuszki;

W ramach dostosowania produktów projektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami na przejściach dla pieszych została wykonana sygnalizacja świetlna, wyposażona w sygnalizację dźwiękową, zostały obniżone krawężniki oraz ułożony pas z kostki brukowej z fakturą rozpoznawalną przez niewidomych. Ułatwienia zastosowano także na przystankach: pasy płytek strukturalnych, elementy naprowadzające, krawężniki peronowe ułatwiające wsiadanie do autobusu, wiata przystankowa, wyświetlacze informacji pasażerskiej mają wysoki kontrast, dostosowany do potrzeb osób niedowidzących.

b) zakup 5 szt. autobusów elektrycznych maxi.

Pojazdy są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - na całej długości są niskopodłogowe, wyposażone w tzw. „przyklęk”, a przyciski oznaczone dodatkowo w alfabecie Braille’a, zastosowano również specjalne siedzenia dla pasażerów z niepełnosprawnościami, wydzielono przestrzeń do przewozu wózka inwalidzkiego oraz wyposażono w system informacji głosowej.

3. Projekt „Rozbudowa i udrożnienie sieci komunikacji zbiorowej dla obszaru specjalnej strefy ekonomicznej i strefy przemysłowej w Lublinie”, współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020.

W 2023 roku zrealizowano:

a) budowę sygnalizacji świetlnej wraz z budową zatok autobusowych na skrzyżowaniu ul. J. Franczaka „Lalka” i ul. Skalskiego oraz przebudowa sygnalizacji świetlnej wraz z przebudową/rozbudową skrzyżowania ul. Doświadczalnej i ul. Witosa.

Realizacja projektu uwzględniła rozwiązania techniczne, które umożliwiają równoprawne uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami. W ramach dostosowania produktów projektu

do potrzeb osób z niepełnosprawnościami na przejściach dla pieszych została wykonana sygnalizacja świetlna, wyposażona w sygnalizację dźwiękową, zostały obniżone krawężniki oraz ułożony pas z kostki brukowej z fakturą rozpoznawalną przez niewidomych. Ułatwienia zastosowano także na przystankach: zastosowano pasy płytek strukturalnych, wyświetlacze informacji pasażerskiej mają wysoki kontrast, dostosowany do potrzeb osób niedowidzących.

b) budowę odcinka drogi dla rowerów łączącej ul. Jana Pawła II w Lublinie z Parkiem Jana Pawła II oraz remont chodników w ul. 1-ego Maja w Lublinie na odcinku od Placu Bychawskiego do ul. Kościelnej.

W ramach dostosowania ww. infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami obniżono krawężniki do poziomu jezdni w rejonie przejść dla pieszych i zjazdów, wykonano przy przejściach dla pieszych płytki ostrzegawcze w kolorze żółtym z wypustkami.

4. Projekt „Budowa, modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych zintegrowanych z innymi rodzajami transportu dla potrzeb LOF”, współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

W 2023 roku zrealizowano przebudowę/rozbudowę odcinka ul. Żeglarskiej wraz z mostem na rzece Bystrzycy. W ramach dostosowania ww. infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wykonano pochylnię z poręczami dla osób z niepełnosprawnościami o szerokości 1,2 m, zastosowano płytki z wypustkami dla osób niedowidzących i niewidomych, obniżono krawężniki na przejściach dla pieszych, natomiast przejście dla pieszych zostało wyposażone w azyl.

5. Projekt „Zintegrowane Centrum Komunikacyjne dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego”, współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

Budynek dworca został dostosowany m.in. w zakresie:

a) osób niewidomych i niedowidzących:

- wejście, ciągi komunikacyjne i ewakuacyjne zostały oznaczone fakturowo, windy wyposażone zostały w systemy komunikacji głosowej i wizualnej oraz napisy w języku Braille'a. Zastosowano również kontrastujące oznaczenia krawędzi schodów, schodów ruchomych i zmian poziomu posadzki, oznaczenia przegród szklanych oraz szklenia o podwyższonym stopniu wytrzymałości. Dostępne są plany obiektu oraz oznaczenia pomieszczeń w języku Braille'a lub w piśmie wypukłym

b) osób o ograniczonej mobilności

- wejście do budynku i poszczególnych pomieszczeń są pozbawione progów, wykonano automatyczne drzwi na drogach i wejściach do budynków o szerokości min. 150 cm oraz windy o szerokościach pozwalających na poruszanie się wózków inwalidzkich. Biletomaty i kasy biletowe zlokalizowane są na trasach pozbawionych przeszkód z dostosowaniem przynajmniej jednego okienka kasowego i punktu informacji pasażerskiej dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Toalety dla osób niepełnosprawnych są zlokalizowane na każdej

kondygnacji budynku i wyposażone zostały w odpowiednie uchwyty. Umywalki, podajniki mydła, suszarki, itp. znajdują się na wysokości umożliwiającą korzystanie z nich na wózku. Zapewniona zostanie również przestrzeń manewrowa o wymiarach min. 150x150 cm.

c) osób niedostępujących

- zastosowane będą pętle indukcyjne, m.in. w windach, przy kasach, punkcie informacji pasażerskiej i toaletach.

Infrastruktura wokół dworca została dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych m.in. poprzez budowę chodników i ciągów pieszych o szerokości min. 200 cm i nachyleniu max. 5%, wykonanie ścieżek dotykowych i pasów ostrzegawczych poprzez zastosowanie nawierzchni strukturalnych przy przejściach dla pieszych oraz na ciągach komunikacyjnych. Krawężniki zostały obniżone do poziomu "0" w strefie poruszania się na wózkach oraz do "2cm" dla w strefie poruszania się osób niewidomych oraz niedowidzących. Zostały też wydzielone miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami na parkingach P+R oraz w pobliżu wejścia do dworca. System informacji pasażerskiej został wyposażony w wyświetlacze o wysokim kontraście. Stanowiska pracy zlokalizowane na dworcu (m.in. punkty kasowe, pomieszczenia administracyjne i punkty małej gastronomii) zostały przystosowane dla os. niepełnosprawnych.

6. Projekt „Udostępnienie nowych powierzchni do prowadzenia działalności kulturalnej w piwnicach klasztoru powiżytkowskiego w Lublinie”, współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

Piwnice klasztoru powiżytkowskiego w wyniku realizacji projektu są w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Główne wejście do budynku znajduje się na poziomie terenu, a dostęp osobom z niepełnosprawnościami na poziom piwnic zapewnia winda zlokalizowana przy klatce schodowej. Jeden z sanitariatów został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Istniejący układ pomieszczeń oraz wprowadzone zmiany m.in. dostosowanie odpowiedniej szerokości drzwi, przestrzeń manewrowa ciągów pieszych i korytarzy zapewniają swobodny dostęp i poruszanie się osób z niepełnosprawnościami w przebudowanych piwnicach klasztoru powiżytkowskiego. W pomieszczeniach, które będą generować hałas, a tym samym negatywnie wpływać na sygnał z aparatów słuchowych, są śluzы akustyczne tłumiące hałas. Infrastruktura jest dostosowana do zmarginalizowanych grup społecznych m.in. niedowidzących i słabowidzących poprzez rozmieszczenie oznakowania z napisami Braillea oraz oznakowanie schodów i poręczy, które sygnalizują zmianę przestrzenną. Zainstalowane zostały podświetlane znaki ewakuacyjne oraz awaryjne oświetlenie ewakuacyjne, gwarantujące bezpieczeństwo odwiedzających. Ponadto w ramach projektu zostało zakupione wyposażenie dedykowane osobom z niepełnosprawnościami: system wzmocnienia sygnału audio, system do audiodeskrypcji i system technologiczny do druku informacji 3D.

7. Projekt „Dostępny Lublin”, finansowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój

Projekt miał na celu zwiększenie poziomu dostępności cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej oraz zwiększenie liczby wolnych od barier przestrzeni komunikacyjnych budynków publicznych poprzez instalację w nich urządzeń technicznych i rozwiązań architektonicznych. Realizacja projektu przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie (MOPR) umożliwiła dostosowanie części budynków, w których zlokalizowane są poszczególne komórki Ośrodka do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w szczególności w zakresie ruchu, wzroku i słuchu. W ramach tych działań:

- podniesiono poziom dostępności architektonicznej dla osób korzystających z usług MOPR, poprzez dostosowanie 7 budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzrokową i ruchową
- podniesiono poziom dostępności cyfrowej strony internetowej MOPR dla osób z wadami słuchu, niewidomych i słabowidzących
- podniesiono dostępność informacyjno-komunikacyjną dla osób z wadami słuchu, niewidomych i słabowidzących poprzez instalację urządzeń oraz zastosowanie środków technicznych w obiektach MOPR

Powyższe rezultaty zostały osiągnięte poprzez m.in. montaż poręczy schodowych w 3 lokalizacjach, taśm na schody oraz taśm antypoślizgowych, pętli indukcyjnych, tablic tyflograficznych A2 oraz zastosowanie udźwiękowionych znaczników oraz piktogramów 15x15cm. Strona internetowa MOPR została dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

8. Projekt „Montaż urządzenia dźwigu dla osób z niepełnosprawnościami w Segmencie krawieckim w budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Lublinie”, współfinansowany w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Realizacja projektu miała na celu likwidację barier architektonicznych oraz usprawnienie poruszania się po budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Lublinie osobom z różnymi niepełnosprawnościami, w tym ruchowymi. Montaż dźwigu gwarantuje dostępność ośrodka dla młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Ułatwi to ich przemieszczanie się po budynkach placówki, a także będzie dużym wsparciem dla nauczycieli, wychowawców, rodziców i opiekunów, którzy stale przemieszczają się z uczniami po szkole.

9. Projekt "Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego w rejonie przejść dla pieszych w mieście Lublin", współfinansowany ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Liczba doposażonych przejść dla pieszych w ramach projektu – 9,

Infrastruktura została dostosowana dla osób z niepełnosprawnościami poprzez m.in.:

- znaki drogowe na tle fluorescencyjnym;
- zastosowanie barwy czerwonej na przejściach;
- płytki z wypustkami przed krawędzią jezdni oraz przy azylach;
- skrócenie odcinka przejścia (azyle).

➤ Ponadto w 2023 r. powstało Centrum Kompetencji Cyfrowych nr 3 na ul. Elsnera 5 oraz zmieniła się siedziba Biura Obsługi Mieszkańców z ul. Wolskiej 11 na ul. Nowy Świat 38.

Zmiana lokalizacji BOM była korzystna, ponieważ w przygotowywanym na 31 marca 2021 r. Raporcie zapewnienia dostępności Urzędu Miasta Lublin BOM przy ul. Wolskiej 11 został wykazany jako niedostępny, pomimo wielu swoich dobrych rozwiązań, z uwagi na brak dostosowanej toalety. Wydział Organizacji Urzędu przykładał duży nacisk do dostępności nowego budynku. Współpracował w tym zakresie z kadrą kierowniczą BOM oraz Wydziałem ds. Osób Niepełnosprawnych. W efekcie podejmowanych starań budynek BOM przy ul. Nowy Świat 38 jest miejscem przyjaznym dla pracowników i klientów. Zostało w nim dostosowane zaplecze sanitarne, został zapewniony kontrast między ścianą i podłogą, kontrast obramowania drzwi, oznakowanie szklanych drzwi, zostały wyznaczone w pobliżu dwa miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością. Na nowe miejsce pracy został wybrany budynek parterowy, bez schodów. Natomiast budynek przy ul. Elsnera 5, zgodnie z opisem Deklaracji dostępności, nie jest budynkiem dostępnym architektonicznie, z uwagi np. na brak dostępnych toalet czy wydzielonego miejsca parkingowego dla osób z niepełnosprawnościami.

➤ W 2023 r. zostały zamontowane w toalecie dla osób z niepełnosprawnościami na ul. Magnoliowej 2 czujki oświetlenia z czujnikiem ruchu.

➤ Spotkania „Plan dla dzielnic” odbywających się w formie spacerów i spotkania Prezydenta z mieszkańcami, Radami Dzielnic oraz lokalnymi działaczami. Miały na celu określenie planów dalszego rozwoju dzielnic z uwzględnieniem zmian demograficznych, komunikacyjnych i infrastrukturalnych, jakie zaszły w ostatnich latach i pociągają za sobą uwzględnianie szczególnych potrzeb naszych mieszkańców.

➤ W ramach funkcjonującego referatu ds. dostępności w 2023 r. odbyło się spotkanie Zespołu zadaniowego do spraw dostępności Urzędu Miasta Lublin i jednostek organizacyjnych miasta Lublin. Spotkanie było poświęcone aplikowaniu o środki zewnętrzne na zapewnienie dostępności Urzędu Miasta Lublin i jednostek organizacyjnych miasta Lublin. Poza tym uczestnicy Zespołu aktywnie wymieniali się wiedzą i doświadczeniami z zakresu dostępności, uczestniczyli w szkoleniach, przekazywali drogą elektroniczną poradniki i nowinki związane z dostępnością.

➤ Konsultacjach dotyczących rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami:

- Konsultacje projektu rewitalizacji Parku Bronowickiego i Parku na Błoniach oraz planu zagospodarowania Amfiteatru na Tatarach pod kątem rozwiązań dla osób ze szczególnymi potrzebami;

- Konsultacja możliwości wykonania pochylni na Błoniach na skarpie wzdłuż ogrodzenia Muzeum Narodowego jako rozwiązania służącego osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym poruszającym się na wózkach;

- Spotkanie zorganizowane przez PKP dotyczące zasadności funkcjonowania platformy przyschodowej na Dworcu Północnym;

- Spotkanie zespołu roboczego, zadaniem którego będzie opracowanie mapy woonerfów w Lublinie – przestrzeni bezpiecznej dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- konsultacja zapisów instrukcji przeciwpożarowej w urzędzie pod kątem ewakuacji osób z niepełnosprawnościami.
- Konsultacje społeczne projektu "Lubelskie Standardy dostępności kultury" oraz spotkanie Komisji Dialogu Obywatelskiego poświęconego Standardom dostępnej kultury.
 - Zarządzenie nr 40/11/2023 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 17 listopada 2023 r. w sprawie „Lubelskich standardów dostępności kultury”
- Weryfikacja zgłoszeń mieszkańców miasta dotyczących problemów z dostępnością w poszczególnych obszarach architektonicznych, informacyjno-komunikacyjnych miasta oraz podejmowanie działań służących zapewnieniu tej dostępności.
- Opiniowanie:
 - planów inwestycyjnych dotyczących budowania nowych lokali lub wynajmowania nowych lokali pod kątem spełnienia w nich wymogów architektonicznych i informacyjno-komunikacyjnych, Dyrektor i pracownicy referatu do spraw dostępności brali udział w spotkaniach;
 - projektu budowy Centrum Sztuki Dzieci i Młodzieży na ul. Kunickiego;
 - realizacji budowy Dworca Metropolitalnego (wraz z pracownikami Wydziału Inwestycji i Remontów UM Lublin, pracownikami Zarządu Transportu Miejskiego oraz Zarządu Dróg i Mostów, przedstawicielami lubelskich organizacji pozarządowych oraz zainteresowanych osób z niepełnosprawnościami) w sprawie: potrzeby zmiany oznaczeń fakturowych na modernizowanych przejściach dla pieszych oraz przystankach komunikacji miejskiej, potrzeby zmiany w przyszłych inwestycjach miejskich materiałów, z których wykonane zostały linie naprowadzające i pola uwagi (jako wzorcowe środowisko osób z niepełnosprawnościami wskazywało na zastosowane płyty na Dworcu PKP w Lublinie), potrzeby wykonania na Dworcu komfortki dla osób poruszających się na wózkach.
- Pracownik Wydziału ds. Osób Niepełnosprawnych uczestniczył w spotkaniach zespołu zadaniowego, który dokonuje oceny złożonych w ramach Budżetu Obywatelskiego i Zielonego Budżetu projektów. Wszystkie projekty były oceniane pod kątem zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.
- Konsultacja dostępności dokumentu „Lubelskie standardy dostępności kultury.
- Uczestniczenie w szkoleniach, webinarach, konferencjach, różnych zespołach zadaniowych i projektach związanych z tematyką dostępności w celu podniesienia kompetencji w tym zakresie.

Pracownicy referatu dostępności Wydziału ds. Osób Niepełnosprawnych prowadzili działania służące poprawie dostępności przestrzeni publicznej, w tym dla osób w wieku senioralnym.

C.5.1.8. Organizowanie szkoleń i instruktarzy przeciwdziałających wykluczeniu cyfrowemu, w tym informatycznych z zakresu obsługi komputera, korzystania z Internetu i bankowości elektronicznej

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki edukacyjne, sportowe• instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba szkoleń IT z udziałem seniorów i liczba przeszkolonych seniorów: ok. 813 osób

Opis:

Szkolenia w zakresie kompetencji cyfrowych dla seniorów były realizowane w wielu instytucjach.

Miejska Biblioteka Publiczna zorganizowała 41 szkoleń, w których uczestniczyło 281 osób.

- Filia nr 36, ul. Zygmunta Augusta 15 (Felin)
 - cykliczne szkolenia komputerowe na poziomie podstawowym i średnio zaawansowanym (dwa cykle rocznie); zajęcia komputerowe prowadziło dodatkowo Stowarzyszenie „Dla Wszystkich”
- Filia nr 40, ul. Sławin 20 (Szerokie)
 - kurs „Komputer dla początkujących” na poziomie podstawowym
- Filia nr 6, Al. Racławickie 22 (Wieniawa) przeprowadziła zajęcia:
 - „Robotyka dla seniora”
 - „Robimy zdjęcia smartfonem” - warsztat podstaw kadrowania i kompozycji oraz zajęcia plenerowe w Ogrodzie Saskim.

Orange Polska S.A., Urząd Miasta Lublin i Lubelska Wyżyna IT zaprosili seniorów do wzięcia udziału w bezpłatnych warsztatach nt. korzystania ze smartfonu i internetu, przydatnych aplikacji oraz bezpiecznego poruszania się w cyberprzestrzeni. Warsztat „Jak korzystać z przydatnych funkcji smartfona i internetu”:

1. Łączenie z Internetem (wifi i dane komórkowe) QR kod
2. Pisanie głosem, wyszukiwanie głosem
3. Asystent Google – wydawanie poleceń, wyszukiwanie informacji za pomocą głosu, dzwonienie/wywoływanie numeru za pomocą głosu
4. Nawigacja (podróże, street view, punkty na mapie, wysyłanie lokalizacji)
5. Tłumacz (tłumacz google)
6. Bezpieczeństwo (hasło, zabezpiecz pesel, cybertarcza)

7. Płatności i FV elektroniczne (dla 20 osób)

Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice” zaoferował seniorom MediaLab Senior. Zajęcia odbywały się raz w tygodniu po godzinie. Spotkania miały na celu aktywizację osób starszych poprzez wyposażenie ich w umiejętności potrzebne do samodzielnego korzystania z technologii cyfrowej: podstawową obsługę komputera, skrzynek mailowych, nośników pamięci.

W Fundacji Aktywności Obywatelskiej odbyło się 6 spotkań poradniczo – edukacyjnych z informatykiem w ramach projektu „Senior wie! Centrum aktywnego Seniora i Seniorki”. Poradnictwo dotyczyło bezpiecznego korzystania z sieci: zawieranie umów online, zasady logowania, obsługi sprzętu: komputera, telefonu.

C.5.2. Aktywizacja obywatelska seniorów

C.5.2.1. Wspieranie działalności Rady Seniorów Miasta Lublin

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba spotkań z udziałem Rady Seniorów i organizacji społecznych działających na rzecz seniorów - 6

Opis:

W 2023 r. odbyły się 4 posiedzenia Rady Seniorów.

Podczas XI edycji Lubelskich Dni Seniora (12 do 16 czerwca) w punkcie informacyjnym przed Ratuszem codziennie dyżurował pracownik Wydziału Inicjatyw i Programów Społecznych oraz członkowie Rady Seniorów. Wydawane były harmonogramy LDS, udzielano informacji na temat form wsparcia osób starszych.

W dniu 6 lipca 2023 roku, w sali konferencyjnej Urzędu Miasta Lublin przy ul. Spokojnej 2, odbyło się spotkanie dla seniorów, zorganizowane w związku z realizacją projektu "Deinstytucjonalizacja usług społecznych na rzecz seniorów – Nic o nas bez nas" przez Polskie Towarzystwo Polityki Społecznej we współpracy z Radą Seniorów Miasta Lublin. Podczas spotkania zostały omówione założenia projektu "Deinstytucjonalizacja usług społecznych na rzecz seniorów – Nic o nas bez nas", proces deinstytucjonalizacji usług dla seniorów oraz dyskutowano na temat lokalnych potrzeb społecznych seniorów w zakresie deinstytucjonalizacji.

VIII edycja wydarzenia „Odczaruj Jesień Życia” odbyła się 21 października. Organizatorami V byli: Miasto Lublin, Rada Seniorów oraz Galeria Handlowa Olimp. Największą atrakcją wydarzenia był pokaz mody, do którego Seniorów przygotowała Renata Chmielewska, a choreografię opracował Piotr Mochol. W pokazie mody uczestniczyli również przedstawiciele młodzieży z tego względu, że Lublin w 2023 roku piastował tytuł Europejskiej Stolicy Młodzieży. Tradycyjnie już funkcjonowało „Miasteczko Zdrowia i Urody Seniora” wraz ze stoiskami informacyjnymi. Obecne były placówki działające w branży zdrowia, urody, sportu i rekreacji oraz lokalne podmioty wspierające osoby starsze w zakresie aktywizacji.

Program artystyczny wypełniły piosenki w wykonaniu dzieci i młodzieży ze Studia Wokalnego Bluelife prowadzonego przez Krystynę Cugowską oraz z Pracowni Głosu Pauliny Multan. Były też występy zespołu Pasjonatta pod kierownictwem artystycznym Aliny Famares i grupy śpiewaczej Klubu Seniora JESTEM, koordynowanej przez Karolinę Gołofit.

C.5.2.2. Współpraca z organizacjami działającymi na rzecz aktywizacji osób starszych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> - liczba porozumień zawartych z organizacjami - 61 - liczba organizacji, które otrzymały dotacje na działalność senioralną - 22

Opis:

Pracownicy Wydziału Inicjatyw Społecznych utrzymywali bieżący kontakt mailowy i telefoniczny z przedstawicielami organizacji pozarządowych.

W roku 2023 podpisano 61 porozumień o współpracy z organizacjami pozarządowymi i grupami inicjatywnymi o profilu społecznym. Na ich mocy lubelskie stowarzyszenia i fundacje mogły bezpłatnie korzystać z pomieszczeń oraz pozostałych zasobów Wydziału (sprzęt komputerowy, adres do korespondencji, miejsce na tablicach i stojakach na informacje i ulotki organizacji). Łączna ilość spotkań jednorazowych oraz cyklicznych wyniosła 1019.

W ramach "Program Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021-2025" ogłoszony został otwarty konkurs ofert na realizację zadań i inicjatyw służących aktywizacji najstarszych mieszkańców Lublina "Integracja i aktywizacja społeczna seniorów". Na realizację zadań przeznaczono 24 000 zł, dotacje przyznano trzem organizacjom pozarządowym: Fundacja Karuzela Aktywności, Fundacja Maturita oraz Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział w Lublinie.

Ponadto, zrealizowane zostało zadanie publiczne w trybie art. 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – „Śniadanie Wielkanocne dla Samotnych” przez Fundację Wolne Miejsce. Zadanie miało charakter lokalny. Przygotowano 200 zestawów świątecznych (paczek), które zostały przekazane najbardziej potrzebującym podopiecznym Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie. Zadanie zrealizowane w okresie od 3 kwietnia 2023 do 14 kwietnia 2023 r., wysokość środków - 6 000 zł.

C.5.2.3. Prowadzenie bazy organizacji pozarządowych działających na rzecz środowiska senioralnego

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin
Wskaźniki:	- liczba NGO działających na rzecz seniorów: 30

C.5.2.4. Aktywny udział osób starszych w planowaniu i realizacji działań skierowanych do samych seniorów oraz społeczności lokalnej

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba zaangażowanych seniorów w działania skierowane do samych seniorów i społeczności lokalnej: 337

C.5.2.5. Organizacja inicjatyw służących aktywizacji seniorów w różnych obszarach życia (sport, edukacja, rekreacja, integracja, partycypacja)

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin
Wskaźniki:	- liczba inicjatyw i przedsięwzięć służących aktywizacji seniorów w różnych dziedzinach – ok. 694

C.5.2.6. Zwiększanie dostępu do oferty różnych instytucji działających w mieście

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin
Wskaźniki:	- liczba podmiotów zapewniających dostępność architektoniczną, zniżki, ulgi, rabaty : 153

Opis:

W ramach Programu „Lublin Strefa 60+” kontynuowana była Lubelska Karta Seniora. W 2023 roku w Programie uczestniczyły 153 podmioty z ofertą zniżek dla seniorów (dołączyło 14 nowych Partnerów, zrezygnowało 21 Partnerów). Wydano 1 767 Kart. Łącznie, od 2015 r., wydano 24 659 Kart. Program wspiera aktywność społeczną seniorów. W 2023 roku została wydana VII edycja Informatora „Lubelskiej Karty Seniora”. W 2023 roku Wydział IPS wydał również Poradnik Lubelskiego Seniora zawierający aktualne informacje o aktywnościach i formach wsparcia oferowanych lubelskim Seniorkom i Seniorom. Nakład wyniósł 250 egzemplarzy.

C.5.3. Przeciwdziałanie marginalizacji zawodowej seniorów z uwagi na wiek

Zadania z zakresu wspierania aktywności zawodowej osób starszych realizowane są przez Miejski Urząd Pracy w Lublinie.

C.5.3.1. Inicjatywy służące podnoszeniu kwalifikacji osób starszych poprzez proponowanie im oferty edukacyjnej;

- W 2023 roku Miejski Urząd Pracy w Lublinie realizował cztery projekty skierowane m.in. do osób starszych. Były to: „Kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych (w tym dotacje na samozatrudnienie) w celu zwiększenia ich szans na znalezienie zatrudnienia – realizowana przez Miejski Urząd Pracy w Lublinie (I)”(27 osób 55+); Program Specjalny „AKTYWNI – KTO JAK NIE MY?” - skierowany do 20 osób powyżej 50 roku życia, zainteresowanych zmianą swojej sytuacji zawodowej; Program Specjalny – „PERSPEKTYWA” skierowany do 20 osób po ukończeniu 50 roku życia; Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych i poszukujących pracy 50+ (Rezerwa Ministra) skierowany do 16 osób długotrwale bezrobotnych i poszukujących pracy 50+.

Ww. projekty w swoich założeniach zawierały m.in. udział w szkoleniach służących podniesieniu kwalifikacji.

- W ramach posiadanych środków Funduszu Pracy oraz EFS przeszkolono 18 osób wieku 50+ w następujących kierunkach: spawacz TIG, podesty ruchome przejezdne, szkolenie z zakresu naprawy i serwisu wag, dezynfekcja, dezynsekcja, deratyzacja, doradca klienta z obsługą komputera, krawiec z egzaminem czeladniczym, magazynier z obsługą programów magazynowych, nowoczesne techniki usług sprzątających pod kątem działalności gospodarczej, nowoczesne techniki we współczesnym krawiectwie, obsługa klienta z obsługą kasy fiskalnej, organizator eventów, organizator usług cateringowych, pracownik administracyjno-biurowy z zaawansowaną obsługą komputera, pracownik gastronomii z elementami cateringu, uprawnienia SEP-uprawnienia G3 E+D, wulkanizator, operator obrabiarek sterowanych numerycznie CNC z egzaminem czeladniczym.

Ponadto 5 osób w wieku 50+ uczestniczyło w szkoleniach grupowych: podstawowe kompetencje cyfrowe - ECDL Base (1 osoba), operator wózków jezdniowych z uprawnieniami UDT" (3 osoby), asystent/ka ds. księgowości z egzaminem zewnętrznym (1 osoba).

- Seniorzy mogli też być szkoleni jako pracownicy firm i instytucji korzystających z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. MUP w Lublinie nie zapisywał danych dotyczących wieku pracowników firm korzystających z KFS.

C.5.3.2. Inicjowanie akcji informacyjnych służących przeciwdziałaniu marginalizacji seniorów na rynku pracy;

Miejski Urząd Pracy w Lublinie:

- Liczba zainicjowanych akcji informacyjnych służących przeciwdziałaniu marginalizacji seniorów na rynku pracy: 4
- Prezentacja założeń realizowanych projektów skierowanych m.in. do osób starszych i realizowanych w ich ramach zadań i form wsparcia podczas:
 - 3 spotkania Lubelskiego Partnerstwa Publiczno-Społecznego oraz Klubu Pracodawców,
 - Informowanie pracodawców w ramach wizyt marketingowych o możliwości aktywizacji osób powyżej 50 roku życia.

C.5.3.3. Współpraca z pracodawcami w zakresie wykorzystania potencjału seniorów na rynku pracy (m.in. organizacja wolontariatu, staży zawodowych i inne);

Miejski Urząd Pracy w Lublinie:

- Liczba przypadków współpracy: 88
- W trakcie realizacji projektu „Kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych (w tym dotacje na samozatrudnienie) w celu zwiększenia ich szans na znalezienie zatrudnienia – realizowana przez Miejski Urząd Pracy w Lublinie (I)” (27 osób 55+); Programu Specjalnego „AKTYWNI – KTO JAK NIE MY?” - skierowanego do 20 osób powyżej 50 roku życia; Programu Specjalnego – „PERSPEKTYWA” skierowanego do 20 osób po ukończeniu 50 roku życia; Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych i poszukujących pracy 50+ (Rezerwa Ministra) skierowanego do 16 osób długotrwale bezrobotnych i poszukujących pracy 50+ zorganizowane zostały formy wsparcia i instrumenty rynku pracy nakierowane na wykorzystanie potencjału seniorów na rynku pracy.
- Współpraca z pracodawcami zarówno w ramach powyższych inicjatyw jak i poza nimi przyczyniła się do wydania łącznie 88 skierowań dla osób w wieku 60+, w tym:
 - 69 skierowań do pracy
 - 10 skierowań na prace społeczno-użyteczne
 - 9 skierowań na staż

C.5.3.4. Propagowanie inicjatyw podnoszących świadomość społeczną w zakresie potrzeb osób przechodzących na emeryturę

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Urząd Pracy• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none">- liczba akcji promujących świadomość społeczną w zakresie przeciwdziałania marginalizacji osób starszych na rynku pracy : 2- programy podnoszące świadomość pracodawców w zakresie potrzeb osób przechodzących na emeryturę: 1- liczba projektów i inicjatyw dotyczących zatrudnienia seniorów : 2

Opis:

Miejski Urząd Pracy w Lublinie:

- Liczba inicjatyw podnoszących świadomość społeczną w zakresie potrzeb osób przechodzących na emeryturę: 2
- W 2023 r. osoby starsze korzystały z porad indywidualnych oferowanych przez MUP w Lublinie. Z ww. wsparcia skorzystało 11 osób po 60 roku życia.
- W 2023 roku odbyły się spotkania Lubelskiego Partnerstwa Publiczno - Społecznego i Klubu Pracodawców podczas których poruszana była m.in. tematyka pracowników przechodzących na emeryturę.

C.6. Szeroka edukacja społeczna uwrażliwiająca na problemy starzenia się

C.6.1. Inicjatywy promujące aktywność i pozytywny wizerunek seniorów w społeczeństwie

C.6.1.1. Organizowanie kiermaszów, wystaw prac plastycznych promujących twórczość seniorów

C.6.1.2. Prezentowanie działalności artystycznej, twórczej i kulturalnej seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki edukacyjne i sportowe• instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba wydarzeń artystycznych: ok. 146

Opis:

Lubelskie Domy Pomocy Społecznej organizowały szereg wydarzeń prezentujących twórczość mieszkańców. Niektórzy podopieczni brali udział w konkursach organizowanych na zewnątrz, np. w Wojewódzkim Przeglądzie Rękodzieła i Twórczości Seniorów Aktywni Kreatywni w Kulturze, na najładniejszą szopkę organizowaną przez Centrum Rozwoju i Integracji Społecznej Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną przy Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie.

Miejska Biblioteka Publiczna przygotowała 29 wydarzeń, w tym spotkania z pisarzami, podróżnikami, wystawy malarskie, fotograficzne.

Zespół Ośrodków Wsparcia przygotował 17 wydarzeń artystycznych, między innymi:

1. Przegląd Twórczości Artystycznej Uczestników ZOW
2. montaż słowno-muzyczny „Zaprzyjaźnij się z aniołem”
3. występ kabaretowy
4. występ na Integracyjnym Festiwalu Muzycznym w Kodniu
5. Niespodzianka świąteczna - inscenizacja
6. Opowieść o ojczyźnie - inscenizacja
7. Festiwal patriotyczny „Tu wszędzie jest moja ojczyzna”
8. Teatr łączy pokolenia „Pinokio”
9. „Kaczka Dziwaczka” - inscenizacja
10. Legendy Lubelskie wierszem pisane - „Tajemnicze Lochy”
11. Koncert „Powitanie wiosny”
12. Świąteczne montaż słowno - muzyczne

13. warsztaty plastyczne
14. „Pokaz talentów”
15. Spotkania literackie „Caffe Przytulna”
16. Letnia Biesiada „Seniorzy śpiewają”.

C.6.1.3. Organizacja konferencji, spotkań i innych wydarzeń prezentujących i promujących aktywność osób starszych

Rozstrzygnięcie IX. edycji Konkursu „Miejsce Przyjazne Seniorom”, którego organizatorem był Prezydent Miasta Lublin przy współpracy z Radą Seniorów, miało miejsce 28 października. Inicjatywa miała na celu wyróżnienie miejsc przyjaznych seniorom oraz promowanie podmiotów, które stosują odpowiednie rozwiązania architektoniczne, oferując różnorodne produkty, usługi i zniżki, podnosząc w ten sposób jakość życia najstarszych mieszkańców Lublina. Ponadto, wyróżnione były osoby, które w sposób szczególny wspierały i promowały aktywizację najstarszych mieszkańców Lublina. Wręczono 37 certyfikatów MPS. W dotychczasowych dziewięciu edycjach konkursu wręczono 468 certyfikatów „Miejsce Przyjazne Seniorom”. W 2023 roku pojawiła się nowa kategoria - „Przyjaciel Lubelskiego Seniora”, dedykowana osobom wyjątkowo zaangażowanym społecznie w inicjatywy służące wsparciu osób starszych. Wyróżnienie to otrzymała p. Alina Gucma. Inicjatywa została doceniona, m.in. przez Rzecznika Praw Obywatelskich i wpisana do Złotej Księgi Dobrych Praktyk na Rzecz Społecznego Uczestnictwa Osób Starszych. Certyfikat „Miejsca Przyjaznego Seniorom” przyznawany jest na rok.

Zorganizowano kolejną edycję Gali „Aktywni z Lublina”. Podczas wydarzenia wręczono wyróżnienia i podziękowania osobom z niepełnosprawnością, które wykazały się wyjątkową działalnością w różnych dziedzinach życia, a także osobom, organizacjom pozarządowym oraz instytucjom i placówkom zasłużonym dla tego środowiska. Wyróżnienia zostały przyznane w trzech kategoriach:

- za wybitne sukcesy zawodowe, twórcze i sportowe – 4 osoby
- za realizację przedsięwzięć na rzecz aktywizacji i integracji osób z niepełnosprawnością – 2 osoby
 - za zaangażowane instytucji/organizacji w działalność na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej oraz integracji osób niepełnosprawnych:
 - 4 organizacje pozarządowe
 - Miejski ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie
 - Zespół Ośrodków Wsparcia
 - oraz za zaangażowanie w prace Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych V kadencji
 - 5 osób
 - 1 organizacja pozarządowa.

Organizatorem wydarzenia był Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych.

Miasto Lublin we współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Słoneczko” było organizatorem obchodów Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną. Wydarzenie miało charakter integracyjny, jego celem było także promowanie pozytywnego wizerunku osób z niepełnosprawnościami, szczególnie z niepełnosprawnością intelektualną. Udział w nim wzięły osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny, liczbę osób w wieku 60+ trudno określić, uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej, środowiskowych domów samopomocy, domów pomocy społecznej, oraz wolontariusze. W obchody włączyły się także nasze placówki terapeutyczne: Środowiskowy Dom Samopomocy "Mozaika" Oddział nr 1, Ośrodek Wsparcia dla Osób z Niepełnosprawnością "Benjamin" oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niestyszającej i Słabo Słyszającej im. Jana Pawła II.

C.6.1.4. Prezentacja dobrych praktyk w dziedzinie aktywności osób starszych

C.6.1.5. Opracowywanie i prowadzenie kampanii medialnych i akcji społecznych promujących wolontariat osób starszych

C.6.1.6. Działania na rzecz promowania pozytywnego wizerunku osoby starszej – realizacja kampanii informacyjnych i społecznych poprawiających wizerunek osób starszych i poruszających istotne kwestie społeczne związane ze starością

Promowanie pozytywnego wizerunku osób starszych odbywało się już na poziomie przedszkoli. Przykładem był cykl zajęć ukazujących rolę i znaczenie osób starszych w kształtowaniu młodych pokoleń, okazywanie szacunku, wdzięczności i właściwych postaw społecznych w Przedszkolu nr 7. Przedszkole nr 36 przeprowadziło zajęcia z bloku tematycznego dotyczącego babci i dziadka, znaczenia więzi rodzinnych. W Przedszkolu nr 70 zorganizowano wyjazdy do do Domu Pomocy Społecznej „Betania” .

C.6.1.7. Animowanie środowiska seniorów do działania

Zespół Ośrodków Wsparcia zaprosił seniorów do wzięcia udziału w bezpłatnych warsztatach „Środowiskowy animator seniorów. Senior dla seniora. Nowa wiedza, nowe umiejętności, nowe możliwości, nowe życie”.

Warsztaty obejmowały zagadnienia z zakresu:

1. Jak dobrze i pięknie stawać się aktywnym seniorem?
2. Jak animować środowisko seniorów?
3. Jak dbać o zdrowie swoje i innych?
4. Co robić by seniorzy „chcieli chcieć”?
5. Kto to jest lider wśród seniorów i jak się nim stać?

Warsztaty prowadzili:

- lek. Maria Laskowska-Szcześniak – specjalista II stopnia chorób wewnętrznych i geriatry oraz konsultant wojewódzki w dziedzinie geriatry
- dr Zofia Zaorska – gerontolog i honorowy prezes Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów KLANZA, wieloletni kierownik Lubelskiego UTW. Autorka książki „Dodać życia do lat” i cyklu warsztatów o pracy w grupach wielopokoleniowych. Twórczyni projektu Szkoła SuperBabci i SuperDziadka.
- Lucyna Szabłowska – reżyser teatralny, scenarzystka, choreografka, animatorka kultury.
- Leszek Gęca – organizator, prowadzący różnego rodzaju imprezy, doradca muzyczny, wokalny oraz choreograficzny.

W Fundacji Karuzela Aktywności w ramach klubu konwersacyjnego seniorzy prowadzili naukę języka polskiego w postaci konwersacji dla uchodźców z Ukrainy. Brali również udział w różnych akcjach charytatywnych : „szlachetna paczka”, „ubrania do oddania”

C.6.1.8. Rozwój działalności informacyjnej w zakresie problematyki senioralnej

Lubelski Uniwersytet Trzeciego Wieku po raz trzeci zorganizował Konferencję Naukową „Gerontologia. Współczesne Wyzwania”. Celem konferencji była integracja środowiska naukowego zajmującego się badaniami gerontologicznymi, podjęcie debaty oraz wymiana doświadczeń i poglądów na temat starości w ujęciu holistycznym – od medycyny, przez psychologię po socjologiczne podejście do problemów osób starszych. W ramach konferencji referaty wygłosili wiodący badacze z Lublina i całej Polski m.in. prof. dr hab. Stanisława Steuden (KUL), dr hab. prof. Ewa M. Szepietowska (UMCS), prof. dr hab. Anna Kanios (UMCS), dr hab. prof. n. o zdr. Barbara Ślusarska, dr hab. prof. Monika Adamczyk (KUL).

C.6.1.9. Rozwój wolontariatu i usług wzajemnych, w szczególności sąsiedzkich, z udziałem i na rzecz seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne i sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba wydarzeń prezentujących i promujących aktywność osób starszych (konferencje, kampanie medialne, akcje społeczne, publikacje, filmy, audycje, spotkania): ok. 100

Opis:

Zespół Ośrodków Wsparcia zorganizował między innymi:

- Dni otwarte organizowane w ośrodkach - podczas spotkania można było zapoznać się z działalnością ośrodka i zobaczyć prace wykonane przez Uczestników.

- występy sceniczne podczas konkursów i przeglądów;
- nagrania TVP „Klucze Wiary”, „Pora seniora”
- udział w filmie podsumowującym udział w projekcie grantowym DI
- Akcję „I ty możesz zostać św. Mikołajem” - dla dzieci z Domu Rodzinnego Nr 1.

Lubelski Oddział Polskiego Czerwonego Krzyża upowszechniał większość wydarzeń, zajęć, warsztatów prowadzonych w Klubie Seniora PCK w mediach społecznościowych. Bardzo ważna była zmiana obrazu seniora w społeczeństwie z osoby biernej na aktywną.

C.6.2. Wzmacnianie integracji międzypokoleniowej

C.6.2.1. Realizacja inicjatyw o charakterze międzypokoleniowym;

28 kwietnia 2023 roku miały miejsce obchody Lubelskiego Dnia Solidarności Międzypokoleniowej w formie korowodu, który wyruszył o godz. 12.00 spod Ratusza, a jego uczestnicy przeszli deptakiem na plac Litewski, gdzie wspólnym tańcem zmanifestowali więź pomiędzy wszystkimi pokoleniami lublinian. Występy artystyczne miały miejsce na Placu Litewskim.

15 września miał miejsce koncert „Wielopokoleniowe przeboje polskiej piosenki” w wykonaniu zespołu Ambitus. W programie były utwory z repertuaru m.in.: Anny Jantar, Zbigniewa Wodeckiego, Maryli Rodowicz, Marka Grechuty, Krzysztofa Krawczyka, Wojciecha Gąssowskiego, Ireny Santor, Ryszarda Rynkowskiego i innych. Wydarzenie, zorganizowane z inicjatywy Prezydenta Miasta Lublin - Krzysztofa Żuka, było doskonałą okazją do wspólnej, międzypokoleniowej zabawy.

Organizatorem powyższych wydarzeń był Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych.

C.6.2.2. Zacieśnianie współpracy seniorów z placówkami edukacyjnymi: szkołami, przedszkolami, uczelniami wyższymi, instytucjami pomocy społecznej, szpitalem dziecięcym;

C.6.2.3. Zapewnienie integracji seniorów w poszczególnych dzielnicach – współpraca instytucji i organizacji z radami dzielnic i społecznością lokalną;

Kluby Seniora funkcjonujące na terenie Lublina i zlokalizowane w poszczególnych dzielnicach miasta pełniły funkcję integracyjną, edukacyjną, aktywizacyjną.

W 2023 r. zainaugurowany został cykl spotkań dla seniorów w Radach Dzielnic. Rada Dzielnicy Konstantinów zaprosiła do udziału w "Forum nie tylko dla Seniorów". Sporą część spotkania poświęcono bezpieczeństwu seniorów w wielu obszarach życia codziennego. Prelegentami byli funkcjonariusze Straży Miejskiej oraz pracownicy Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Lublinie. Osobną część spotkania poświęcono gimnastyce i ćwiczeniom usprawniającym. Na miejscu można było także wypełnić wnioski do Lubelskiej Karty Seniora oraz zaopatrzyć się w Informator LKS i Poradnik Lubelskiego Seniora.

C.6.2.4. Organizacja międzypokoleniowych spotkań integracyjnych, kulturalnych, edukacyjnych, okolicznościowych, itp.;

Spotkania międzypokoleniowe były organizowane w przedszkolach, szkołach, domach pomocy społecznej.

W Przedszkolu nr 9 zorganizowano spotkania integracyjne dla pracowników oraz seniorów – emerytów Przedszkola nr 9 w Lublinie (teatr, wycieczka, wspólna wigilia) dla 27 osób.

W Przedszkolu nr 36 odbyły się uroczystości z okazji Dnia Babci i Dziadka (5 spotkań) oraz piknik z okazji Dnia Rodziny.

Przedszkole nr 65 przygotowało przedstawienie słowno-muzyczne dla babć i dziadków z okazji Dnia Babci i Dziadka (zacieśnianie więzi z seniorami poprzez występy dzieci, składanie życzeń, zabawy integracyjne, wspólny śpiew i taniec, obdarowywanie prezentami, wyrażanie szacunku i miłości dla najbliższych - 4 wydarzenia).

Prawosławny Dom Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko - Chełmskiej zorganizował spotkanie integracyjne z dziećmi z Przedszkola nr 50 w Lublinie, temat przewodni – wiosna (26 osób) oraz spotkanie integracyjne z dziećmi z Przedszkola nr 50 w Lublinie z okazji Dnia Babci i Dziadka (26 osób).

C.6.2.5. Realizacja projektów i inicjatyw międzypokoleniowych o zasięgu lokalnym, dzielnicowym i miejskim;

Miejska Biblioteka Publiczna wraz z filiami zorganizowała 38 inicjatyw o charakterze międzypokoleniowym.

Filia nr 6, Al. Raławickie 22 (Wieniawa)

- „Jak skutecznie walczyć z hejtem” - spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki z młodzieżą licealną w ramach projektu „Czarna Owca”

Filia nr 9, ul. Krańcowa 106 (Bronowice)

- wydarzenia zorganizowane w ramach Nocy Bibliotek:
 - rodzinna gra detektywistyczna,
 - „Układ słoneczny” - międzypokoleniowe warsztaty plastyczne

Filia nr 13, ul. Grażyny 13 (Rury)

- udział bibliotekarzy w Wielkim Festynie Rodzinnym (dzielnica LSM)
- udział bibliotekarzy w festynie zorganizowanym z okazji ubierania choinki w dzielnicy LSM (w ramach Festiwalu Bożego Narodzenia)

Filia nr 16, ul. Kasztanowa 1 (Kalinowszczyzna)

- „Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię” – spotkanie uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 44 i seniorów ze Środowiskowego Domu Samopomocy „Kalina”
- „Nic dwa razy się nie zdarza” - wieczorek poetycki, spotkanie młodych czytelników biblioteki z seniorkami w ramach cyklicznych „Czwartkowych spotkaniach z książką”
- udział bibliotekarzy w festynie parafialnym „Moja parafia – mój dom” zorganizowanym przez Parafię pw. św. Antoniego w Lublinie
- „Z ulicy na uliczkę” - międzypokoleniowy sentymentalny „spacer” ulicami Lublina (spotkanie seniorów w ramach cyklicznych „Czwartkowych spotkaniach z książką”, młodzieży i dzieci w wieku wczesnoszkolnym)

Filia nr 19, ul. Kunickiego 89 (Dziesiąta)

- „Uczymy się od siebie” - wystawa prac plastycznych wykonanych przez dzieci w wieku przedszkolnym dla seniorów

Filia nr 21, Rynek 11 (Stare Miasto)

- „Kwiatowe obrazy” - spotkanie dla rodzin - podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie Filii nr 1
- warsztaty tworzenia przytulaneł dla dzieci (we współpracy z Lubelską Szkołą SuperBabci i SuperDziadka)

Filia nr 24, ul. Juranda 7 (Rury)

- udział bibliotekarzy w Wielkim Festynie Rodzinnym (dzielnica LSM)
- „Wieczornica patriotyczna” - występ dzieci z Przedszkola nr 49 dla seniorów

Filia nr 26, ul. Leonarda 16 (Konstantynów)

- „Herbatka dla seniora” - podarunki dla seniorów przygotowane przez uczniów Szkoły Podstawowej nr 57

Filia nr 28, ul. Nadbystrzycka 85 (Rury)

- udział bibliotekarzy w Wielkim Festynie Rodzinnym (dzielnica LSM)

Filia nr 29, ul. Kiepury 5 (Czechów Południowy)

- koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu Ogniska Muzycznego Meluzyna dla rodzin
- koncert podsumowujący rok szkolny w wykonaniu Ogniska Muzycznego Meluzyna dla rodzin

Filia nr 32, ul. Szaserów 13-15 (Czuby Północne)

- udział w ogólnopolskim Międzypokoleniowym Festiwalu „Ojce i Dziaćki”; odbyły się m.in.:
 - „Przekaznik książkowy” – akcja wymiany książek
 - „Turniej czterech żywiołów z udziałem Anny Skowrońskiej” - warsztaty
 - „Jak naukowcy mierzą świat – zmierz się z Dariuszem Aksamitem” - warsztaty
 - „Otwórz książkę i rozwiń skrzydła” - warsztat z Iloną Pietrzak-Płachtą
 - „Drugie życie książki” - warsztaty wyplatania papierowej wikliny
- wydarzenia zorganizowane w ramach Nocy Bibliotek:
 - spotkanie autorskie z Ewą Piotrowską-Rolą, autorką „Historyjki bez cenzury”
 - gra biblioteczna

Filia nr 34, ul. Judyma 2a (Węglin Północny)

- udział bibliotekarzy w festynie osiedlowym XXII Dzień Węglina - spotkanie z mieszkańcami dzielnicy, zabawa przy Węglińskim Kręciołku Literackim, rodzinne gry planszowe, konkurs „Polecajki”
- „STOP cyberprzemocy” - spotkanie dla seniorów prowadzone przez młodzież licealną w ramach projektu „Czarna Owca”

Filia nr 35, ul. Bursztynowa 20 (Czuby Południowe)

- udział bibliotekarzy w Parafiadzie zorganizowanej przez Parafię pw. Matki Bożej Różańcowej
- udział bibliotekarzy w festynie z okazji Święta Dzielnicy Czuby Południowe

Filia nr 36, ul. Zygmunta Augusta 15 (Felin)

- udział bibliotekarzy w Parafialnym Festynie Rodzinnym przy Kościele Trójcy Przenajświętszej
- spotkanie międzypokoleniowe w bibliotece - występy dzieci z Przedszkola nr 84 dla seniorów

Filia nr 38, ul. Relaksowa 25 (Sławin)

- koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu Zespołu Sentymentalnego dla wszystkich grup wiekowych
- koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu Zespołu Sentymentalnego dla wszystkich grup wiekowych

Filia nr 37, ul. Bazylanówka 85 (Ponikwoda)

- udział bibliotekarzy w festynie „Rodzinalia” zorganizowanym przez Parafię pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Lublinie

Filia nr 40, ul. Sławin 20 (Szerokie)

- udział bibliotekarzy w Festynie Dzielnicy Szerokie,
- „Moja, twoja, nasza biblioteka ma 5 lat!” - fiesta z okazji 5-lecia istnienia Biblioteki na Poziomie
- rodzinne warsztaty świąteczne:

- o tworzenia stroików
- o tworzenia ozdób tradycyjnych

Przedszkole nr 36 wzięło udział w organizacji Dnia Sąsiada i Dnia Seniora (wraz z Domem Kultury LSM oraz innymi placówkami edukacyjnymi na terenie dzielnicy), natomiast Szkoła Podstawowa nr 29, w ramach integracji międzypokoleniowej uczestniczyła we wspólnym międzypokoleniowym ubieraniu choinki na osiedlu im. A. Mickiewicza w Lublinie.

C.6.2.6. Realizacja inicjatyw międzypokoleniowych, w tym w zakresie pielęgnowania więzi osób starszych z ich rodzinami.

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne i sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> - liczba inicjatyw o charakterze międzypokoleniowym o zasięgu lokalnym, dzielnicowym i miejskim (pikniki, festyny, spotkania) - liczba akcji promujących integrację międzypokoleniową, w tym pielęgnowanie więzi osób starszych z ich rodzinami - liczba inicjatyw skierowanych do rodzin w zakresie integrowania pokoleń

Opis:

Liczba inicjatyw o charakterze międzypokoleniowym – ponad 400.

W 2023 r. odbyło się szereg spotkań mających na celu pielęgnowanie więzi osób starszych z rodzinami oraz integrację rodzin. Niewątpliwie na wyróżnienie zasłużyły inicjatywy prowadzone w placówkach oświatowych.

Przedszkolaki, uczniowie i seniorzy brali udział w wielu akcjach i wydarzeniach. Przedszkola bardzo często organizowały spotkania z okazji Dnia Babci i Dziadka oraz z okazji Świąt Bożego Narodzenia czy Wielkanocnych.

W Przedszkolu nr 5 podejmowano wiele działań mających na celu wzmacnianie więzi międzypokoleniowej i integracji. Do podjętych działań należały: zajęcia fitness z seniorami, gimnastyka dla małych i dużych, stare i nowe zabawy ruchowe, poczytaj mi bajkę - włączanie seniorów w akcje promujące czytelnictwo, warsztaty kulinarne, powitanie wiosny z seniorami, seniorzy opowiadają o zawodach. Dodatkowo dzieci z przedszkola brały udział w Marszu Międzypokoleniowym.

W Przedszkolu nr 39 zorganizowano piknik rodzinny na terenie placówki oraz 5 okolicznościowych spotkań integrujących osoby starsze z ich rodzinami. Dzieci włączyły się też do akcji „Kartka dla seniora” dla podopiecznych Domu Pomocy Społecznej Betania.

Przedszkole nr 56 zorganizowało ciekawą inicjatywę skierowaną do rodzin w zakresie integrowania pokoleń we współpracy z Lubelską Szkołą Super Babci i Super Dziadka, na których dzieci poznały tradycyjne zabawy ze śpiewem z lat dzieciństwa seniorów oraz uczyły się jak wykonać maskotkę z materiału (ptaszka lub misia). W warsztatach

uczestniczyło 40 dzieci, prowadziło je 7 osób ze Lubelskiej Szkoły Super Babci i Super Dziadka;

Ponadto członkowie z Lubelskiej Szkoły Super Babci i Super Dziadka wystawili przedstawienie teatralne pt. „Bajki, bajeczki” dla 154 dzieci.

W Przedszkolu nr 85 zorganizowano zajęcia dydaktyczne we wszystkich 5 grupach tj. ze 112 dziećmi, z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych, akcesoriów, rekwizytów itp. na temat pozytywnego wizerunku seniorów w społeczeństwie, odgrywania ich roli w życiu dzieci, rodziny i społeczeństwa. Do akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom” zostali zaproszeni rodzice, dziadkowie oraz babcie, dzieci uczęszczających do Przedszkola nr 85.

Ciekawa inicjatywa została zorganizowana w Szkole Podstawowej nr 16 im. Fryderyka Chopina. Nauczyciele świetlicy szkolnej zorganizowali dla wychowanków świetlic Ogólnopolski Konkurs Fotograficzny pt. „Tradycje rodzinne i patriotyczne widziane oczami dziadków”. Uczestnicy konkursu mieli sfotografować wspólnie ze swoimi dziadkami ich pamiątki z dawnych lat.

Nauczycielki świetlicy szkolnej zorganizowały spotkanie międzypokoleniowe dla babć i dziadków swoich podopiecznych z okazji Dnia Dziadka i Babci. Seniorzy zaangażowani zostali do pomocy w przygotowaniu strojów dla uczniów występujących w przedstawieniu artystycznym świetlicowego teatryku. Wychowankowie świetlicy wraz z nauczycielami, jak co roku, zaprosili dziadków i babcie do wspólnego kolędowania przy Lubelskiej Szopce Bożonarodzeniowej. Każdego roku grupa dzieci ze świetlicy i starszych uczniów śpiewa przy szopce wraz z zaproszonymi Seniorami., a wcześniej dzieci wspólnie z seniorami ćwiczą wykonanie kolęd w świetlicy.

Szkolne Koło Wolontariatu w VIII Liceum Ogólnokształcącym nawiązało współpracę z DPS-em przy ul. Kosmonautów 78. W ramach tej współpracy, z okazji Dnia Babci i Dziadka, wolontariusze przygotowali krótki montaż słowno - muzyczny oraz słodki poczęstunek (18 uczniów i 30 seniorów). Wolontariusze przygotowali również koncert świąteczny pt. " Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu" połączony z przedstawieniem bożonarodzeniowym. Na koncert w wykonaniu młodzieży VIII LO zostali zaproszeni uczniowie nauczyciele oraz 40 seniorów (emerytowani pracownicy szkoły).

Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 1 w Lublinie przygotował m.in. koncert kolęd, w których wzięli udział uczniowie, nauczyciele, rodzice, babcie i dziadkowie uczestników, kiermasz ciast i ozdób bożonarodzeniowych, występ artystyczny z okazji Dnia Babci i Dziadka oraz spotkanie wyjazdowe – integracyjne z nauczycielami emerytami.

Spółeczność Szkoły Podstawowej nr 31 im. Lotników Polskich w Lublinie, w ramach integracji międzypokoleniowej, systematycznie współpracowała z przedstawicielami Stowarzyszenia Seniorów Lotnictwa Wojskowego RP o/Lublin oraz z członkami Klubu Seniorów Aeroklubu Lubelskiego. Wspólnie zostały zrealizowane przedsięwzięcia mające cykliczny charakter: spotkania upamiętniające wydarzenia patriotyczne i religijne, kartki świąteczne z życzeniami, spotkania wigilijne, jasełka szkolne. Seniorzy brali

udział w uroczystościach klasowych i szkolnych. Organizowane były spotkania z przedstawicielami patrona z cyklu „Eksperti są wśród nas” oraz konkurs wiedzy o lotnictwie.

Fundacja Aktywności Obywatelskiej przygotowała 8 międzypokoleniowych inicjatyw senioralnych. W ramach projektu „W rodzinie siła!” zorganizowano pomoc rodzinną w formie wolontariatu na rzecz samotnych seniorów mającą na celu pomaganie, aktywizację, wzmocnienie relacji, porozumienie między pokoleniami. 24 rodziny podjęły się wspierania osób starszych, jedna rodzina zaopiekowała się jednym seniorem.

Młodzieżowy Dom Kultury „Pod akacją” zorganizował dwa międzypokoleniowe turnieje szachowe, dwa okolicznościowe koncerty muzyczne, Koncert Laureatów Ogólnopolskich Spotkań z Tańcem w Lublinie „Balans.”

Lubelski Oddział Polskiego Czerwonego Krzyża zorganizował 14 warsztatów prowadzonych przez młodzież dla seniorów o bardzo różnej tematyce oraz dwie inicjatywy wolontariackie.

Zespół Ośrodków Wsparcia przygotował 61 inicjatyw o charakterze międzypokoleniowym. Wśród nich były m.in.:

1. występy międzypokoleniowe seniorów z dziećmi z przedszkoli i szkół podstawowych
2. warsztaty plastyczne seniorów z dziećmi
3. gry i zabawy rozwijające zdolności poznawcze
4. udział w marszu Międzypokoleniowym
5. Narodowe czytanie „Seniorzy dla Juniorów”
6. projekt „Most Pokoleń” - inscenizacja bajek Akademia Pana Kleksa i Kaczka Dziwaczka
7. Dobrosąsiedzki dialog międzypokoleniowy – spotkanie seniorów z dziećmi
8. spotkanie z wychowankami domu dziecka
9. wspólna gimnastyka w wąwozie seniorów z dziećmi
10. piknik międzypokoleniowy dzieci z przedszkola z seniorami
11. Akademia Międzypokoleniowa – Dzień niezapominajki w Ogrodzie Botanicznym – koncert dzieci
12. współpraca ze szkołami nr : 30,23, 24, 43, 22, 38
13. współpraca z Ośrodkiem Wychowawczym Sióstr Szarytek
14. spotkania z Dziećmi z Przedszkola Nr 4, 7, 63, 75.54, 34, 57, 66, 28, 40, 44, 78 Misiaczek

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zorganizował:

- Spotkanie międzypokoleniowe w Centrum Aktywności Środowiskowej – seniorzy wraz z dziećmi wspólnie wykonywali stroiki świąteczne oraz dekorowali pierniczki, wykonywali ozdoby świąteczne. Spotkanie było okazją do wymiany doświadczeń pomiędzy uczest-

nikami o tradycjach bożonarodzeniowych – uczestniczyło 5 seniorów oraz 15 dzieci (20-21.12.2023 r.).

- Sekcja pracy socjalnej Nr 11 Filii Nr 2 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie zrealizowała dwie edycje – wiosenną i zimową – projektu socjalnego pn. „Świąteczna niespodzianka”. Inicjatywa na rzecz środowiska lokalnego w edycji wiosennej była efektem współpracy z Przedszkolem Nr 42 w Lublinie, Przedszkolem Nr 44 w Lublinie oraz Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 2 w Lublinie. Celami głównymi projektu były: integracja międzypokoleniowa osób starszych i dzieci, a także aktywizacja społeczna osób w wieku senioralnym. Inicjatywa zrealizowana została z myślą o osobach starszych, które ze względów zdrowotnych nie opuszczają swoich mieszkań, a także tych, które są sprawne fizycznie, ale z innych przyczyn posiadają ograniczone kontakty społeczne. Miała na celu wzmocnienie w seniorach poczucia przynależności do społeczności lokalnej. Ponadto osoby starsze uczestniczące w spotkaniu mogły zapoznać się z ofertą Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 2, co może przyczynić się do aktywnego włączenia się w życie społeczności lokalnej. Dodatkową wartością przedsięwzięcia było zwrócenie uwagi dzieci na potrzeby osób starszych, kreowanie pozytywnego wizerunku seniorów oraz wymiana doświadczeń.
- W dniu 30 marca 2023 r. odbyło się spotkanie międzypokoleniowe w auli parafii Matki Bożej Królowej Polski w Lublinie przy ul. Gospodarczej 7. Podczas spotkania zaprezentowane zostało przedstawienie pt. „Obyczaje świąteczne” przygotowane przez dzieci uczęszczające do Przedszkola Nr 44 w Lublinie, a także montaż słowno-muzyczny w wykonaniu uczestników Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 2 w Lublinie pt. „Na miejskim podwórku”. W spotkaniu wzięło udział około 50 seniorów.
- W dniach od 3 kwietnia 2023 r. do 7 kwietnia 2023 r. pracownicy socjalni Sekcji, podczas wizyt w środowisku, przekazali 30 seniorom kartki świąteczne wykonane przez dzieci uczęszczające do Przedszkola Nr 42 w Lublinie.
- Ponadto działania w ramach akcji miały miejsce w grudniu 2023 r. tj. w okresie poprzedzającym Święta Bożego Narodzenia. W ramach akcji pracownicy socjalni Sekcji przekazali seniorom kartki i stroiki świąteczne wykonane przez dzieci uczęszczające do w/w placówek oświatowych – upominki wręczono 40 osobom.
- Akcja „ Wielkanoc z uśmiechem ” w dniach 5 - 7 kwietnia 2023 r. - inicjatorem działania była Sekcja pracy socjalnej Nr 19. Działanie było zorganizowane w ramach solidarności międzypokoleniowej. W ramach zaplanowanego działania przygotowano samodzielnie stroiki świąteczne z okazji świąt Wielkanocnych i przekazano 10 osobom (10 rodzin) będącym beneficjentami tutejszego Ośrodka.
- Akcja „Wielkanoc” w dniach 6 - 7 kwietnia 2023 r. - inicjatorem działania była Sekcja pracy socjalnej Nr 18 przy współpracy Przedszkola Nr 59 w Lublinie, ul. Niepodległości 12A. Działanie było zorganizowane w ramach solidarności międzypokoleniowej. W ra-

mach zaplanowanego działania przygotowano stroiki świąteczne z okazji świąt Wielkanocnych i przekazano 7 osobom (7 rodzin) będącym beneficjentami tutejszego Ośrodka.

- Akcja paczki z produktami spożywczymi w ramach realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu”, której celem było przekazanie paczek świątecznych w okresie świąt Wielkanocnych z produktami spożywczymi dla osób starszych, w tym samotnych, niepełnosprawnych znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej. Liczba osób - 6 (rodzin 6).
- Koncert zespołu ludowego Sławiniacy oraz występ uczniów z Bursy Szkolnej Nr 1 przy ul. Popiełuszki 7 w Lublinie w dniu 13 czerwca 2023r. - inicjatywa zorganizowana w ramach Lubelskich Dni Seniora we współpracy z Domem Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie. Inicjatywa zorganizowana głównie z myślą o wzmacnianiu tradycji oraz integracji społeczności dzielnicy Wieniawa. Spotkanie miało również charakter promujący solidarność międzypokoleniową oraz zachowania prospołeczne. Liczba rodzin 30, liczba osób w rodzinach 30.
- Akcja „Mikołaj” w dniu 21 grudnia 2023 r. - w ramach wieloletniej współpracy z Międzynarodowymi Szkołami „Paderewski” wytypowano 6 seniorów do otrzymania paczki z okazji Świąt Bożego Narodzenia. Celem było kultywowanie tradycji mikołajkowej i związanej z obchodami Świąt Bożego Narodzenia oraz zwrócenie uwagi młodzieży szkolnej na trudną sytuację życiową osób starszych i samotnych, zwłaszcza w okresie świątecznym. Organizatorami działania była młodzież z Prywatnego Liceum im. I. J. Paderewskiego przy ul. Symfonicznej 1 w Lublinie, a partnerami pracownicy socjalni Sekcji pracy socjalnej Nr 19. Przygotowane przez młodzież paczki oraz osobiste listy z życzeniami zostały przekazane przez pracowników socjalnych. Działaniem objęto 6 osób (6 rodzin).
- Akcja „Gwiazdka z nieba” w dniu 22 grudnia 2023 r.– inicjatorem działania była Sekcja pracy socjalnej Nr 18. Zbiórka żywności trwałej, chemii gospodarczej w ramach solidarności międzypokoleniowej dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Pozyskano lokalnych partnerów: Przedszkole Nr 59 w Lublinie przy ul. Niepodległości 12A. Dary otrzymały 3 osoby (3 rodziny).
- Stroiki świąteczne z okazji Świąt Bożego Narodzenia – inicjatywa Sekcji pracy socjalnej Nr 22 przy współpracy z Warsztatami Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo ich Rodzin i Przyjaciół w Lublinie, ul. Radzyńska 3. Przygotowano 7 stroików dla osób samotnych i starszych, które w dniach 18 – 22 grudnia 2023 r. zostały osobiście przekazane przez pracowników socjalnych. Działaniem objęto 7 osób (7 rodzin).
- Akcja paczki z produktami spożywczymi z PCK w dniach 20 - 29 grudnia 2023 r. w okresie świąt Bożego Narodzenia. Paczki z produktami spożywczymi przeznaczone były dla osób samotnych, seniorów, niepełnosprawnych, znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej. Działaniem objęto 40 osób (40 rodzin).
- 14 czerwca 2023 r. - pracownicy Filii Nr 3 MOPR włączyli się w organizację wydarzenia pn. Dzień Sąsiada; impreza odbyła się na terenie Szkoły Podstawowej Nr 29 im. A. Mic-

kiewicza w Lublinie; harmonogram obejmował: występy i pokazy artystyczne dzieci, młodzieży, stoiska promocyjne i edukacyjne, gry i zabawy integracyjne, prezentację ofert wsparcia dla seniorów, instruktaż - pierwsza pomoc przedmedyczna, pokazy służb ratowniczych (straż pożarna), poczęstunek. Liczba uczestników - 200, w tym seniorów – 50.

- W dniu 14 grudnia 2023 r. - na osiedlu im. A. Mickiewicza LSM zorganizowano wspólne „Ubieranie osiedlowej choinki i śpiewanie kolęd”. Organizatorzy i partnerzy inicjatywy: Filia Nr 3 MOPR, Filia Nr 13 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego, Dom Kultury LSM, Klub Aktywnego Seniora LSM, Szkoła Podstawowa nr 29, Przedszkola Nr 47, 36, 33, Administracja i Rada Osiedla im. A. Mickiewicza. Liczba uczestników - 250, w tym seniorów – 30.

C.6.2.7. Organizacja zajęć informacyjno-edukacyjnych dla młodzieży dotyczących problemu starzenia się i starości

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne • instytucje kultury
Wskaźniki:	-liczba zajęć informacyjno-edukacyjnych dla młodzieży dot. problemu starzenia się i starości : ok. 40

Opis:

W oddziałach przedszkolnych nauczyciele organizowali spotkania i pogadanki dotyczące seniorów. Celem powyższych inicjatyw było m.in. kształtowanie szacunku wobec osób starszych, rozbudzenie empatii i uczenie właściwego reagowania na emocje i potrzeby innych. W szkołach organizowane były lekcje wychowawcze podczas których uczniowie rozmawiali o problemach osób starszych, możliwościach pomocy seniorom oraz wsparcia poprzez włączenie się w akcje wolontariatu.

W Przedszkolu nr 25 zorganizowano zajęcia edukacyjne kształtujące postawę szacunku w stosunku do osób starszych z wykorzystaniem tekstów literatury dziecięcej i aktywizujących metod pracy.

Szkoła Podstawowa nr 19 przygotowała pogadanki dotyczące upływu czasu i przemijania, starości i śmierci. Uczniowie mieli okazję docenić jak cennym źródłem informacji mogą być starsze osoby.

Szkoła Podstawowa nr 30 organizowała lekcje wychowawcze podczas których uczniowie rozmawiali o problemach osób starszych, możliwościach pomocy Seniorom oraz wsparcia poprzez włączenie się w akcje Wolontariatu Międzypokoleniowego.

W Szkole Podstawowej nr 33 lekcje z wychowawcą poświęcone były tworzeniu więzi międzypokoleniowej, relacjom rodzinnym, dbałości o tradycje rodzinne, problemom starości.

Uniwersytet Medyczny realizował zajęcia informacyjno-edukacyjne dla młodzieży dotyczące problemu starzenia się i starości. Zajęcia warsztatowe kierowane były dla młodzieży szkół podstawowy i ponadpodstawowych z użyciem „symulatora starości”, który pokazuje, jak czuje się osoba starsza, pozwala pokazać perspektywę bycia osobą starszą.

C.6.3. Rozszerzanie współpracy pomiędzy podmiotami i organizacjami działającymi na rzecz osób starszych

C.6.3.1. Realizacja wspólnych przedsięwzięć realizowanych z udziałem jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, instytucji kulturalnych, edukacyjnych, podmiotów ekonomii społecznej, organizacji pozarządowych, środowisk naukowych i mediów na poziomie lokalnym itd.

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne i sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba wspólnych przedsięwzięć z udziałem Samorządu Miasta Lublin, instytucji kulturalnych, edukacyjnych, NGO, środowisk naukowych, mediów i seniorów: ponad 280

Opis

Zespół Ośrodków Wsparcia zorganizował 14 wspólnych przedsięwzięć z udziałem Samorządu Miasta Lublin, instytucji kulturalnych, edukacyjnych, NGO, środowisk, m.in.:

1. Legendy lubelskie wierszem pisane „Tajemnicze Lochy”
2. Realizacja projektów ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Społecznych „Integracja” - wycieczka do Kazimierza
3. wykłady socjologiczne – współpraca z KUL
4. współpraca z bibliotekami
5. współpraca z Radami Dzielnic – wycieczki, spotkanie integracyjne, wyjścia do kina, teatru i filharmonii, seanse w grocie solnej
6. współpraca z Muzeum Wsi Lubelskiej – bezpłatne
7. współpraca z Muzeum Narodowym – bezpłatny udział
8. współpraca z Operą Lubelską, Teatrem NN
9. współpraca z MOPR
10. współpraca z UM L , w tym WliPS
11. Straż Miejska
12. Uniwersytet Przyrodniczy
13. Uniwersytet Medyczny

W ramach programu „Poczta obiadowa” Fundacji Biedronki, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wytypował 52 seniorów, a 40 seniorów otrzymało paczki świąteczne w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” z produktami spożywczymi dla osób starszych.

C.6.3.2. Realizacja projektów i programów mających na celu partnerską współpracę różnych instytucji na rzecz i z udziałem seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne i sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba przedsięwzięć z udziałem seniorów - 20

C.6.3.3. Rozwój idei miejsc i inicjatyw przyjaznych seniorom

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne i sportowe • instytucje kultury
Wskaźnik:	- projekty i inicjatywy przyjazne seniorom – powyżej 26

Opis:

W 2023 r. Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych realizował działania na rzecz osób starszych, zawarte w „Programie Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021-2025” tj. tworzenie warunków do rozwoju form wsparcia i aktywności społecznej osób starszych. Najważniejsze z nich:

- 25 marca 2023 r.. odbył się Społeczny Kiermasz Wielkanocny zorganizowany przy współpracy Prezydenta Miasta Lublin i galerii handlowej OLIMP. Wydarzeniu przyświecała idea promocji aktywności placówek, instytucji oraz organizacji pozarządowych, które działają na rzecz poprawy jakości życia seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Dużą atrakcją wydarzenia były warsztaty florystyczne prowadzone przez ekspertów z Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Lublinie.
- 28 kwietnia 2023 r. miały miejsce obchody Lubelskiego Dnia Solidarności Międzypokoleniowej w formie korowodu, który wyruszył o godz. 12.00 spod Ratusza, a jego uczestnicy przeszli deptakiem na plac Litewski, gdzie wspólnym tańcem zmanifestowali więź pomiędzy wszystkimi pokoleniami lublinian. Występy artystyczne miały miejsce na Placu Litewskim.
- XI edycja Lubelskich Dni Seniora w dniach od 12 do 16 czerwca. Wśród nich znalazło się 280 wydarzeń takich jak: koncerty, wystawy, zajęcia sportowe, a także szeroka oferta bezpłatnych badań i konsultacji medycznych. Na zakończenie LDS odbył się koncert w wykonaniu zespołu Ambitus.

- W dniu 6 lipca 2023 r., w sali konferencyjnej Urzędu Miasta Lublin przy ul. Spokojnej 2, odbyło się spotkanie dla seniorów, zorganizowane w związku z realizacją projektu "Deinstytucjonalizacja usług społecznych na rzecz seniorów – Nic o nas bez nas" przez Polskie Towarzystwo Polityki Społecznej we współpracy z Radą Seniorów Miasta Lublin. Podczas spotkania zostały omówione założenia projektu "Deinstytucjonalizacja usług społecznych na rzecz seniorów – Nic o nas bez nas", proces deinstytucjonalizacji usług dla seniorów oraz dyskutowano na temat lokalnych potrzeb społecznych seniorów w zakresie deinstytucjonalizacji.
- 15 września 2023 r. miał miejsce koncert „Wielopokoleniowe przeboje polskiej piosenki” w wykonaniu zespołu Ambitus. W programie były utwory z repertuaru m.in.: Anny Jantar, Zbigniewa Wodeckiego, Maryli Rodowicz, Marka Grechuty, Krzysztofa Krawczyka, Wojciecha Gąssowskiego, Ireny Santor, Ryszarda Rynkowskiego i innych. Wydarzenie, zorganizowane z inicjatywy Prezydenta Miasta Lublin - Krzysztofa Żuka, było doskonałą okazją do wspólnej, międzypokoleniowej zabawy.
- VIII edycja wydarzenia „Odczaruj Jesień Życia” odbyła się 21 października w galerii Olimp. Największą atrakcją wydarzenia był pokaz mody, do którego Seniorów przygotowała Renata Chmielewska, a choreografię opracował Piotr Mochol. W pokazie mody uczestniczyli również przedstawiciele młodzieży z tego względu, że Lublin w tym roku piastuje tytuł Europejskiej Stolicy Młodzieży. Tradycyjnie już funkcjonowało „Miasteczko Zdrowia i Urody Seniora” wraz ze stoiskami informacyjnymi. Obecne były placówki działające w branży zdrowia, urody, sportu i rekreacji oraz lokalne podmioty wspierające osoby starsze w zakresie aktywizacji. Program artystyczny wypełniły przepiękne piosenki w wykonaniu dzieci i młodzieży ze Studia Wokalnego Bluelife prowadzonego przez Krystynę Cugowską oraz z Pracowni Głosu Pauliny Multan. Były też występy zespołu Pasjonatta pod kierownictwem artystycznym Aliny Famares i grupy śpiewaczej Klubu Seniora JESTEM, koordynowanej przez Karolinę Gołofit.
- Rozstrzygnięcie IX. edycji Konkursu „Miejsce Przyjazne Seniorom”, którego organizatorem jest Prezydent Miasta Lublin przy współpracy z Radą Seniorów, miało miejsce 28 października. Inicjatywa ma na celu wyróżnienie miejsc przyjaznych seniorom oraz promowanie podmiotów, które stosują odpowiednie rozwiązania architektoniczne, oferują różnorodne produkty, usługi i zniżki, podnosząc w ten sposób jakość życia najstarszych mieszkańców naszego Miasta. Ponadto, wyróżniane są osoby, które w sposób szczególny wspierają i promują aktywizację najstarszych mieszkańców Lublina. Wręczono 37 certyfikatów MPS. W dotychczasowych dziewięciu edycjach konkursu wręczono 468 certyfikatów „Miejsce Przyjazne Seniorom”. W tym roku pojawiła się nowa kategoria - „Przyjaciół Lubelskiego Seniora”, dedykowana osobom wyjątkowo zaangażowanym społecznie w inicjatywy służące wsparciu osób starszych. Wyróżnienie to otrzymała p. Alina Gućma. Inicjatywa

została doceniona, m.in. przez Rzecznika Praw Obywatelskich i wpisana do Złotej Księgi Dobrych Praktyk na Rzecz Społecznego Uczestnictwa Osób Starszych. Certyfikat „Miejsca Przyjaznego Seniorom” przyznawany jest na rok.

- Społeczny Kiermasz Świąteczny zorganizowany został 9 grudnia na terenie galerii handlowej "Olimp". Swoje wyroby rękodzielnicze zaprezentowały organizacje pozarządowe oraz placówki i instytucje, które działają na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami: warsztaty terapii zajęciowej, placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe, środowiskowe domy samopomocy, kluby seniora.
- Zajęcia sportowe: W okresie od 19 kwietnia do końca czerwca 2023 r. seniorzy mieli możliwość korzystania z zajęć nordic walking, prowadzonych w Parku Saskim przez instruktorkę. Odbyło się 10 spotkań, ze średnią frekwencją 12 osób podczas każdego spotkania.

Od 20 kwietnia 2023 r. do końca września w Parku Ludowym odbywały się, bardzo przez seniorów cenione, zajęcia gimnastyki tai chi z instruktorem. W sumie seniorzy wzięli udział w 20 zajęciach, średnia frekwencja podczas każdego spotkania wynosiła 30 osób.

- Współpraca z radami dzielnic: Rada Dzielnicy Konstantynów zaprosiła do udziału w "Forum nie tylko dla Seniorów". Wydarzenie miało miejsce 24 października w godz. 11.00-15.00 w amfiteatrze kościoła OO. Kapucynów na Poczekajce. Sporą część spotkania poświęcono bezpieczeństwu seniorów w wielu obszarach życia codziennego. Prelegentami byli funkcjonariusze Straży Miejskiej oraz pracownicy Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Lublinie. Osobną część spotkania poświęcono gimnastyce i ćwiczeniom usprawniającym. Na miejscu można było także wypełnić wniosek do Lubelskiej Karty Seniora oraz zaopatrzyć się w Informator LKS i Poradnik Lubelskiego Seniora (obie publikacje przygotowane przez Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych).
- Bezpieczeństwo: Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych, wraz z innymi jednostkami Miasta, Strażą Miejską, Komendą Miejską Policji oraz Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej był w miesiącach czerwiec - grudzień 2023 realizatorem projektu "Razem bezpieczniej - łączymy pokolenia w mieście Lublin". Projekt, którego liderem jest Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego, został zrealizowany w ramach Rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań "Razem bezpieczniej" im. W. Stasiaka. We współpracy z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej zorganizowano 3 tury zajęć (28 września, 5 i 10 października) dla trzech 20-osobowych grup seniorów w Interaktywnym Centrum Edukacji Przeciwpożarowej. W sumie wzięło w nich udział ok. 60 seniorów. Byli to uczestnicy klubów seniora, osoby korzystające z zajęć prowadzonych w ZOW oraz seniorzy skupieni w organizacjach senioralnych współpracujących z Wydziałem.

Kolejnym elementem realizacji projektu były spotkania w siedzibie Wydziału przy Leszczyńskiego 23, współorganizowane przez Centrum Interwencji Kryzysowej.

Adresatami byli seniorzy lubelscy, a prelegentami psycholog oraz prawnik z Centrum Interwencji Kryzysowej. Uczestnicy rekrutowali się z klubów seniora, ZOW oraz organizacji senioralnych. Odbyły się 4 spotkania (6, 13, 20 i 27 października), wzięło w nich udział 70 osób. Program spotkań w części psychologicznej dotyczył radzenia sobie w sytuacjach przemocy fizycznej i psychicznej, dbania o swój dobrostan psychiczny, zgłaszania przemocy i korzystania z usług pomocy psychologicznej oferowanej przez CIK. W części prowadzonej przez prawnika omówiono prawa osób pokrzywdzonych przestępstwem, prawa konsumentów, warunki zawierania umów kupna i odstępowania od umowy, sporządzania ważnego testamentu i różnych innych dokumentów, w tym dotyczących rozporządzania majątkiem. Podczas wszystkich powyższych spotkań uczestnikom rozdawano tzw. koperty życia, zamówione w ramach projektu oraz opaski odblaskowe. Na tej podstawie można stwierdzić, że osoby uczestniczące w spotkaniach to tzw. "użytkownicy unikalni", ponieważ ich obecność nie powtarzała się.

- Forum Seniora: Pierwsze w 2023 r. Forum Seniora, z myślą o starszych mieszkańcach Lublina i ich potrzebach, odbyło się 26 kwietnia w Lubelskim Centrum Konferencyjnym. Zostało przygotowywane w szerokiej współpracy Miasta Lublin, lubelskich uczelni, Straży Miejskiej, organizacji pozarządowych oraz Kuriera Lubelskiego. W programie znalazły się rozmowy o bezpieczeństwie, zdrowiu w różnych aspektach, miejskiej ofercie dla seniorów, ale też o spadkach, testamentach i dziedziczeniu. Można było się przekonać, jak działają e-usługi w urzędach, wyrobić kartę EKUZ lub Lubelską Kartę Seniora. W wiosennej edycji wzięło udział ok. 150 osób.

Jesienna edycja Forum Seniora miała miejsce 20 września 2023 r. w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie. W programie poruszono tematykę deinstytucjonalizacji w opiece nad osobami starszymi, nowych technologii, hobby (w tym czworonożnych ulubieńców). W spotkaniu wzięło udział ok. 50 seniorów.

- Bezpieczne zakupy - Kampania społeczna dla seniorów Stowarzyszenia Sunsum Corda. W okresie wakacyjnym został umieszczony na naszej stronie www.lublin.eu/mieszkańcy/seniorzy poradnik z najważniejszymi informacjami na temat bezpiecznych zakupów. Aby zwiększyć świadomość seniorów w temacie zagrożeń podczas zakupów, Stowarzyszenie Sunsum Corda opracowało materiały edukacyjne, zawierające praktyczne porady, na co zwracać uwagę podczas kupowania produktów, jak reagować na propozycje otrzymania darmowych prezentów, a także jak zachować się w przypadku zaproszenia na prezentację drogiego sprzętu.
- Lubelska Karta Seniora: W ramach Programu „Lublin Strefa 60+” kontynuowana była Lubelska Karta Seniora. W 2023 roku w Programie uczestniczyły 153 podmioty z ofertą zniżek dla seniorów (dołączyło 14 nowych Partnerów, zrezygnowało 21 Partnerów). Wydano 1 767 Kart. Łącznie, od 2015 r., wydano 24 659 Kart. Program wspiera aktywność społeczną seniorów. W 2023 roku została wydana VII edycja

Informatora "Lubelskiej Karty Seniora". W 2023 roku Wydział IPS wydał również Poradnik Lubelskiego Seniora zawierający aktualne informacje o aktywnościach i formach wsparcia oferowanych lubelskim Seniorkom i Seniorom. Nakład wyniósł 250 egzemplarzy.

Referat ds. Inicjatyw Senioralnych w Wydziale Inicjatyw i Programów Społecznych: prowadził działania z zakresu organizacji i koordynacji działań i inicjatyw na rzecz seniorów a także upowszechniania informacji na temat podejmowanych działań prosenioralnych. Na terenie budynku Wydziału umieszczone są tablice informacyjne i ekspozytory na ulotki i foldery organizacji, instytucji, firm oferujących m.in. wieloaspektową aktywizację, rozwój osobisty, nabywanie nowych umiejętności, informatory i plakaty dot. bezpieczeństwa w różnych aspektach życia.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi: W roku 2023 podpisano 61 porozumień o współpracy z organizacjami pozarządowymi i grupami inicjatywnymi o profilu społecznym. Na ich mocy lubelskie stowarzyszenia i fundacje mogły bezpłatnie korzystać z pomieszczeń oraz pozostałych zasobów Wydziału (sprzęt komputerowy, adres do korespondencji, miejsce na tablicach i stojakach na informacje i ulotki organizacji). Łączna ilość spotkań jednorazowych oraz cyklicznych wyniosła 1019.

W ramach "Program Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021-2025" ogłoszony został otwarty konkurs ofert na realizację zadań i inicjatyw służących aktywizacji najstarszych mieszkańców Lublina "Integracja i aktywizacja społeczna seniorów". Na realizację zadań przeznaczono 24 000 zł, dotacje przyznano trzem organizacjom pozarządowym: Fundacja Karuzela Aktywności, Fundacja Maturita oraz Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział w Lublinie.

Ponadto, zrealizowane zostało zadanie publiczne w trybie art. 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – „Śniadanie Wielkanocne dla Samotnych” przez Fundację Wolne Miejsce. Zadanie miało charakter lokalny. Przygotowano 200 zestawów świątecznych (paczek), które zostały przekazane najbardziej potrzebującym podopiecznym Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie.

W roku 2023 kontynuowano działania w ramach trwałości projektów z zakresu włączenia społecznego, dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, RPO WL na lata 2014-2020:

- a) „Klub Seniora JESTEM”
- b) „Klasztor w sercu miasta – Klub Samopomocy przy klasztorze OO. Dominikanów w Lublinie” –
- c) „Klub Seniora – integracja poprzez kulturę”
- d) „LUBINclusiON- działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych”.

W 2023 r. kontynuowano również wsparcie w ramach utrzymania trwałości projektu MOPR pn. „Kompleksowa opieka domowa” dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Spo-

łecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Powyższe działanie skierowano do osób starszych i niepełnosprawnych, wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Ogółem w projekcie uczestniczyły 52 osoby, spośród których 50 osób powyżej 60 roku życia. Osoby te skorzystały z następujących form wsparcia: domowej opieki wytchnieniowej dziennej, nocnej oraz domowej opieki wspierającej. Dodatkowo uczestnikom projektu oferowano usługi wspomagające (fryzjerskie, kosmetyczne, transportowe i drobne naprawy domowe), a także zasiłki celowe w kwocie po 1 700,00 zł dla każdego uczestnika.

Kontynuowano wsparcie w ramach utrzymania trwałości projektu „Bank usług środowiskowych” skierowane do seniorów i osób niepełnosprawnych, wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

C.6.3.4. Utworzenie katalogu działań podejmowanych na rzecz seniorów przez poszczególne instytucje i organizacje

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne i sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba działań podejmowanych na rzecz seniorów: ponad 280

Opis:

opis w C.6.3.3.

C.6.3.5. Organizowanie konferencji, spotkań informacyjnych, akcji medialnych na temat podejmowanych działań w społecznościach lokalnych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne i sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba konferencji, akcji medialnych nt. działań senioralnych podejmowanych w społecznościach lokalnych: ok. 30

Opis:

Lubelski Uniwersytet Trzeciego Wieku zorganizował konferencję naukową „Gerontologia Współczesne Wyzwania”. Opis w C.6.1.8.

Zespół Ośrodków Wsparcia przeprowadził 2 akcje medialne mające na celu promocję opaski bezpieczeństwa.

Fundacja Karuzela Aktywności zorganizowała 12 spotkań informacyjnych na temat podejmowanych działań w społeczności lokalnej.

W dwóch edycjach Forum Seniora (opis w C.6.3.3) poruszono zagadnienia dedykowane najstarszym mieszkańcom miasta, m.in. przedstawiono opis działań podejmowanych przez Miasto z myślą o seniorach oraz nowe kierunki w polityce senioralnej Miasta Lublin, w tym dążenie do deinstytucjonalizacji.

C.6.4. Szeroka edukacja społeczna w zakresie tematyki senioralnej

C.6.4.1. Upowszechnianie informacji na temat podejmowanych działań prosenioralnych przez różne instytucje

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne • instytucje kultury
Wskaźniki:	- wydarzenia senioralne, materiały reklamowe, kampanie promocyjne, ulotki, foldery

Opis:

Prezentacja działań prosenioralnych realizowanych przez Miasto Lublin oraz aktywności podejmowanych przez lubelskich seniorów w mediach społecznościowych Miasta Lublin zamieszczane były w postaci rolek tematycznych na Facebook-u i Instagramie oraz na stronie internetowej lublin.eu w zakładce mieszkańcy/seniorzy.

Zespół Ośrodków Wsparcia prezentował wydarzenia senioralne, (materiały reklamowe, kampanie promocyjne, ulotki, foldery) na stronie internetowej ZOW, w ogłoszeniach parafialnych, folderach, ulotkach, plakatach, artykułach w prasie, mediach społecznościowych audycjach radiowych i telewizyjnych, stoiskach informacyjnych.

Na stronie MBP www.mbp.lublin.pl w zakładce „Dla seniorów” umieszczane były zapowiedzi oraz relacje z wydarzeń dla seniorów.

Informacje o planowanych wydarzeniach były zamieszczane na stronie internetowej Biblioteki, na profilach filii na portalu Facebook oraz drukowane w folderach, na plakatach i w informatorze kulturalnym „Zoom”.

Szkoła Podstawowa nr 30 utworzyła na swojej stronie internetowej zakładki pt. Seniorzy, w której zamieszczane są informacje o wspólnych spotkaniach międzypokoleniowych uczniów i nauczycieli z seniorami. Wcześniej informacje były zawarte w zakładce Wolontariat oraz w Aktualnościach.

C.6.4.2. Opracowanie modelu międzyinstytucjonalnego przepływu informacji pomiędzy realizatorami usług

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- wdrożenie modelu systemu informatycznego

Opis: W roku 2023 działanie nie zostało zrealizowane.

C.6.4.3. Opracowanie systemu pozyskiwania i segregowania danych dotyczących sytuacji i potrzeb osób w wieku 60+

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- wdrożenie systemu pozyskiwania i segregowania danych dot. sytuacji i potrzeb osób w wieku 60+

Opis: W roku 2023 działanie nie zostało zrealizowane.

C.6.4.4. Tworzenie tematycznych stron i portali internetowych dotyczących ofert aktywizujących dla osób starszych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba tematycznych stron i portali internetowych dotyczących ofert aktywizujących dla osób starszych jest tożsama z liczbą jednostek organizacyjnych, wydziałów, organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów.

Opis

Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych prowadzi zakładkę na stronie internetowej Urzędu Miasta – Seniorzy. Umieszczane były tam wszystkie bieżące informacje oraz ogłoszenia dotyczące kultury, sportu i rozrywki. Informacje senioralne były aktualizowana na stronach ZOW, MOPR i organizacji pozarządowych.

C.6.4.5. Rozwój systemu zniżek w ramach Lubelskiej Karty Seniora i pozyskiwanie nowych partnerów do współpracy

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin
----------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe • Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> - liczba porozumień z partnerami współpracującymi w ramach Lubelskiej Karty Seniora: 153 - liczba wydanych Kart Seniora: 1 767

Opis:

W ramach Programu „Lublin Strefa 60+” kontynuowana była Lubelska Karta Seniora. W 2023 roku w Programie uczestniczyły 153 podmioty z ofertą zniżek dla seniorów (dołączyło 14 nowych Partnerów, zrezygnowało 21 Partnerów). Wydano 1 767 Kart. Łącznie, od 2015 r., wydano 24 659 Kart. Program wspiera aktywność społeczną seniorów. W 2023 roku została wydana VII edycja Informatora „Lubelskiej Karty Seniora”.

C.6.4.6. Wspieranie partnerskich inicjatyw na rzecz osób w wieku 60+

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych
Wskaźniki:	- liczba wydarzeń i inicjatyw na rzecz osób w wieku 60+ - ponad 290

Opis:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie:

W dniu 14 czerwca 2023 roku o godzinie 14.00 Sekcja Pracy Socjalnej nr 16 zorganizowała spotkanie dla Seniorów w ramach Lubelskich Dni Seniora, podczas którego odbyło się przedstawienie Aleksandra Fredry „Damy i huzary” w wykonaniu Amatorskiego Teatru Towarzystwa. Spotkanie odbyło się w Środowiskowym Ośrodku Wsparcia ul. Kalinowszczyzna 84. Udział w spotkaniu wzięło około 100 osób.

W dniu 16 czerwca 2023r. w godz. 16.00 - 18.00 w ramach Lubelskich Dni Seniora, Dział Pomocy Środowiskowej Filii nr 1 MOPR Lublin zorganizował we współpracy z Filią nr 21 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lublinie przy ul. Rynek 11 spotkanie z Panią Grażyną Hryniewską-Kalicką i Panem Kazimierzem Kalickim – „Podróże życia- Syberia, Tajlandia, Grecja...”, wieloletnią dziennikarką „Dziennika Lubelskiego” i kolejno „Dziennika Wschodniego”, która w swoje dziennikarstwo włączała troskę o potrzeby ludzi najsłabszych, ubogich i chorych. Jej publicystyka miała przydomek „serdecznego dziennikarstwa. Przez 15 lat wydawała magazyn „Uroda życia”. W spotkaniu, swojej szerokiej wiedzy udzielał również szeroko znany w lubelskich kręgach lekarz stomatolog i żeglarz Pan Kazimierz Kalicki, a prywatnie mąż dziennikarki. W spotkaniu wzięło udział 16 seniorów. Wszyscy bardzo entuzjastycznie i z dużym zainteresowaniem przysłuchiwali się fantastycznym opowieściom z podróży. Zadawali pytania, prosili o dalsze historie.